

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

септембар 2020 / број 45

9/2020

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година IV, број 45,
СЕПТЕМБАР 2020.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Душан Рајаковић, спец. менаџмента
здравствених установа;
мр Жељко Албанезе;
др Маријана Жиравец Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа
„Пословни саветник“;
дипл. правник Слободанка Келечевић,
виши буџетски инспектор у
Министарству финансија;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи
саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбасић

Штампа:

Birograf Comp d.o.o., Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравец
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Завршила је Марица ПДВ у јулу, дубоко удахнула и пошла у бању. Све време док су се возили, уместо да ужива у дивним пределима, Марица је уздисала, па је након неког времена Милутин питао каква је мука притисла сада кад су кренули на одмор.

„Ма не могу да истерам из себе неки немир, као грч у желуцу, а сви живци су ми на готовс, све чекам да телефон зазвони и да неки клијент галами, јауче или плаче.”

„Па јеси ли обавестила све њих да идеш десет дана на одмор”, једва чујно упита Милутин, спреман да сада љутњу усмери на њега.

„Наравно да сам их све обавестила”, скочи Марица, само што не испаде кроз прозор.

Да ли је Марица тим својим ставом призвала клијенте или је то плод неке више силе, али чим су стигли на одређиште, телефон је почео да звони као луд. Еко-такса, паника, шта је то, откуд сад то, па имају рок до краја јула, а зашто им није рекла и послала образац 1. Жури Марица да извади лаптоп из гебека, па да почне све да их инструкује. Отворила гебек, у њему сто ђаконија, али нема торбе са лаптопом. Милутин већ отишао да се брчка у базену. Нађе га Марица и пита за лаптоп, а он јој, трепћући од капљица воде у очима, одговара: „Лаптоп је код куће, тамо где му је и место кад човек једном годишње крене на добрано заслужени одмор.”

Почело Марици срце да лупа, зелени се у лицу, припала јој мука. Па шта сад да ради, куку њој. А Милутин наставља: „Е видиш Марице, ја сам тај образац за своју радњу однео у општину, а чак ни тебе нисам питао. Јеси ли икада погледала уговор који имаш са клијентима? Да ли се све подразумева и мимо њега и да ли је баш потребно да се све уради по инерцији, у паници и избежумљености? Мислим да треба да промениш назив агенције у „Рајски врт” и да, поред стандардних услуга, корисницима спремаш нискокалоричну храну, воћни купе и детокс коктеле са кишобранчићима веселих боја.”

Завалила се Марица у лежачку, покушава да се смири, а нема снаге да Милутину по хиљади пут објашњава да тако сви раде ако хоће да преживе у њеном послу. Док је она тако замишљена, иде Милутин, смешан у оним својим три броја већим бермудама за купање, и носи Марици коктел са кишобранчићем. Воли он своју Марицу, душа јој је добра, а срце велико као глобус, али је тешка ко камен за купус.

Свако има свој механизам за задовољење потреба. Те механизме живимо данас, а рефлексја су наше прошлости и догађаја који су оставили траг на животном путу. Уместо оптуживања и окривљавања других, што је лак посао, можда је боље окренути се себи и послушати сопствено биће. То што се тамо неко из страха за свој посао или позицију понашао неприлично, само је његов избор. Моја реакција на све то јесте моја ствар и мој задатак. Осим тога, свака сцена у којој се нађемо креирана је баш из наше душе, а с разлогом – како бисмо научили лекцију. У стручној литератури тај осврт на оно што нам се дешава у животу назива се одговорност.

Сви радимо најбоље што можемо, а оно што можемо јесте да учимо, разумемо, стварамо, боримо се и опраштамо. Када разумемо туђу муку и знамо да свако тражи начин да пронађе место испуњено задовољством под овим дивним сунцем, лакше ће нам бити да га разумемо, баш као што је рекао филозоф Спиноза: „Трудио сам се усрдно да се људском деловању не смејем, да га не оплакујем и да га не презирем, него да га схватим.”

др Маријана Жиравец Младеновић
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

АКТУЕЛНА ТЕМА

Коментар Закључка Владе о новом пакету мера помоћи привредним субјектима	8
1 Директна давања за предузетнике, микро, мала и средња правна лица којима су исплаћена директна давања у јулу	9
2 Директна давања за велика правна лица која су остварила права на директна давања и фискалне погодности из Уредбе	10
3 Директна давања за привредне субјекте који нису користили права на директна давања и фискалне погодности из Уредбе (а испуњавали су услове) и директна давања за „новоосноване“ привредне субјекте	11
4 Фискалне погодности	13
4.1 Одлагање доспелости пореза и доприноса на зараде, накнаде зарада и личне зараде предузетника	13
4.2 Одлагање доспелости пореза и доприноса на приходе од самосталне делатности	13
5 Исплата директних давања	14
6 Рок до ког могу да се искористе директна давања	14
7 Примена одредби из Уредбе и губитак права на директна давања	15
8 Текст Закључка објављен у „Службеном гласнику“	16

НОВИ МОРАТОРИЈУМ – застој обавеза које доспевају од 1. августа до 30. септембра 2020. године

1 Обавештење Народне банке Србије	18
1.1 Производи банке на које се примењује мораторијум	18
1.2 Понуда	19
1.3 Обрачун камате	19
1.4 Престанак мораторијума	19
1.5 Дозвољено прекорачење по рачуну и кредитне картице	19
1.6 Трајни налози и административне забране	20
2 Одлука о привременим мерама за банке	20
3 Одлука о привременим мерама за даваоце финансијског лизинга	23

Програм подстицања запошљавања младих „Моја прва плата“

1 Циљ Програма	26
2 Основне карактеристике Програма	26
3 Који послодавци могу да се пријаве за Програм	27
4 Како се послодавци пријављују за Програм	28
5 Колико незапослених лица послодавац може да прими по Програму	29
6 Како се у Програм пријављују кандидати – незапослени	30
7 Приступ почетку спровођења Програма	31
8 Новчана накнада кориснику Програма	31
9 Обавезе послодаваца по Програму	32
10 Заштита података о личности	32
11 Праћење спровођења Програма	32

РАЧУНОВОДСТВО

Нови Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица	33
--	-----------

1 Најзначајније новине.....	33
1.1 Признавање издатака за развој у оквиру нематеријалне имовине	34
1.2 Вредновање нематеријалне имовине	34
1.3 Приписивање трошкова позајмљивања нематеријалној имовини	35
1.4 Вредновање некретнина, постројења и опреме (дугорочна материјална имовина)	36
1.5 Приписивање трошкова позајмљивања некретнинама, постројењима и опреми.....	37
1.6 Инвестиционе некретнине	37
1.7 Класификација и вредновање финансијских инструмената	38
1.8 Приписивање трошкова позајмљивања залихама	40
1.9 Стална имовина намењена продаји и престанак пословања	40
1.10 Државна давања	41
1.11 Напомене уз финансијске извештаје	42
2 Остале новине	43
3 Прелазак на примену Правилника за микро и друга правна лица	45

Нови Правилник о контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.....46

01 – Нематеријална имовина	47
02 – Некретнине, постројења и опрема	47
03 – Биолошка средства.....	49
04 – Дугорочни финансијски пласмани.....	49
05 – Дугорочна потраживања.....	50
Класа 1 – Залихе и стална средства намењена продаји	50
10 – Залихе материјала.....	50
13 – Роба.....	51
14 – Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања.....	51
15 – Плаћени аванси за залихе и услуге	51
Класа 2 – Краткорочна потраживања и пласмани, новчана средства и активна временска разграничења	52
20 – Потраживања по основу продаје	52
21 – Потраживања из специфичних послова	52
22 – Друга потраживања.....	52
23 – Краткорочни финансијски пласмани	52
24 – Готовински еквиваленти и готовина.....	53
27 – Порез на додату вредност.....	53
28 – Активна временска разграничења	54
Класа 3 – Капитал	54
30 – Основни капитал	54
32 – Резерве	55
33 – Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици.....	55
Класа 4 – Резервисања, обавезе и пасивна временска разграничења	55
41 – Дугорочне обавезе	55
42 – Краткорочне финансијске обавезе	56
46 – Друге обавезе	56
47 – Обавезе за порез на додату вредност	57
48 – Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	57
49 – Пасивна временска разграничења	57

САДРЖАЈ

Класа 5 – Расходи	58
52 – Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	58
53 – Трошкови производних услуга	58
55 – Нематеријални трошкови.....	58
56 – Финансијски расходи	58
57 – Остали расходи	58
58 – Расходи од усклађивања вредности имовине	59
Класа 6 – Приходи	59
64 – Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	59
65 – Други пословни приходи.....	59
67 – Остали приходи	59
68 – Приходи од усклађивања вредности имовине.....	59
Класа 7 – Отварање и закључак рачуна стања и успеха	60
Класа 8 – Ванбилансна евиденција	60
Класа 9 – Обрачун трошкова и учинака	60
90 – Рачуни односа с финансијским књиговодством	60
91 – Материјал и роба.....	60
95 – Носиоци трошкова.....	61
96 – Готови производи.....	61
98 – Расходи и приходи	61
Прелазне и завршне одредбе	61
Упоредни преглед за прекњижавање са рачуна претходног контног оквира на рачуне новог контног оквира	62
Нови Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике..	63
Садржина позиција у билансу стања	65
Коментар обрасца	66
Садржина позиција у билансу успеха	79
Коментар обрасца	80
Садржина позиција у извештају о осталом резултату	85
Коментар обрасца	86
Садржина позиција у извештају о токовима готовине	87
Коментар обрасца	90
Садржина позиција у извештају о променама на капиталу	92
Коментар обрасца	94
Напомене уз финансијске извештаје	95
Опште информације.....	95
Додатна обелодањивања за средња правна лица и друштва од јавног интереса	97
Додатна обелодањивања за друштва од јавног интереса	98
Додатна обелодањивања у консолидованим напоменама уз финансијске извештаје	98
Садржај статистичког извештаја	99
Нови Правилник о попису	109
1 Обавеза вршења пописа	109
2 Начин вршења пописа	110

2.1 Попис готовине и готовинских еквивалената	111
2.2 Попис финансијских пласмана, потраживања и обавеза	111
3 Извештај о извршеном попису	111
Регистар пружалаца рачуноводствених услуга – правилник о начину вођења	112
1 Услови за упис у Регистар	112
2 Начин вођења Регистра и његова садржина	112
3 Упис података у Регистар	113
4 Упис промене података у Регистар	114
5 Посебна апликација Агенције	114
6 Јавно објављивање података и докумената	114
7 Обавештавање Коморе и извештавање Националне комисије	115
Донесен је Правилник о форми и садржини захтева за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга, као и накнади за издавање дозволе	115
1 Садржај Правилника	115
2 Прилог Правилнику – обрасци	117
Нови Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица	121
Класа 0 – Стална имовина	121
Класа 1 – Залихе	122
Класа 2 – Краткорочна потраживања, краткорочни финансијски пласмани, новчана средства и активна временска разграничења	122
Класа 3 – Улози (сопствени извори)	123
Класа 4 – Дугорочна резервисања, обавезе и пасивна временска разграничења	124
Класа 5 – Расходи	125
Класа 6 – Приходи	126
Класа 7 – Отварање и закључак рачуна стања и успеха	126
Класа 8 – Ванбилансна евиденција	127
Класа 9 – Обрачун трошкова и учинака	127
Нови Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за друга правна лица	128
1 Садржина позиција у билансу стања	129
2 Садржина позиција у билансу успеха	130
3 Напомене уз финансијске извештаје	131
4 Садржај статистичког извештаја	132
Е-туриста – обавеза дневног уношења података у систем од 1. октобра 2020. године	134
1 Шта садржи ЦИС и који подаци се уносе	134
2 Престанак важења раније донесених правилника	138
3 Приступ ЦИС-у	139
Уговарање ревизије финансијских извештаја за 2020. годину	140
1 Ко може да обавља ревизију	140

САДРЖАЈ

2 Обвезници ревизије за 2020. годину.....	142
3 Избор друштва за ревизију	143
4 Предузетници као самостални ревизори.....	143
5 Уговор о ревизији.....	144
6 Обавезе правног лица код којег се обавља ревизија	144
7 Заштита поверљивих података	145
8 Ревизорски извештај	145
9 Додатни извештај Комисији за ревизију	145
10 Накнада за обављену ревизију	146
11 Додатне услуге уз обављање ревизије.....	146
12 Забрана за ревизорско друштво и за ревизора.....	146
13 Замена друштва за ревизију и ревизора	147
14 Казнене одредбе	147

ПОРЕЗИ

Порески пуномоћник страног лица	148
1 Обавеза обрачунавања ПДВ-а и подношења пореске пријаве од стране пореског пуномоћника страног лица	148
2 Право на одбитак претходног пореза	150
3 Начин и поступак одобравања пореског пуномоћства за ПДВ	153
4 Престанак пореског пуномоћја	153
Рефундација ПДВ-а купцу првог стана	154
1 Остваривање права на рефундацију ПДВ-а	154
2 Услови за рефундацију ПДВ-а купцу првог стана	157
Кратке теме из области ПДВ-а	159
1 Порески третман услуга здравствене исправности животних намирница, воде, ваздуха и предмета опште употребе	159
2 Промет услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације са аспекта Закона о порезу на додату вредност.....	160
3 Први пренос права располагања на стану и гаражи у оквиру новоизграђеног грађевинског објекта који врши обвезник ПДВ-а	161
4 Накнада за коришћење јавних добара	162
5 Промет и закуп водног земљишта са аспекта Закона о порезу на додату вредност	163
Рокови за подношење захтева за рефакцију ПДВ-а померени на 30. септембар 2020. године.....	164

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Коментар Правилника о начину и поступку регистравања, евидентирања и достављања електронских фактура, формату електронских фактура, као и о начину и поступку прихватања и одбијања електронских фактура	165
1 Систем електронских фактура.....	166
2 Формат електронске фактуре.....	168

Корективни коефицијент као највише процентуално увећање основне плате и критеријуми и мерила за део плате који се остварује по основу радног учинка у здравству 169

1 Основни коефицијенти.....	169
2 Корективни коефицијенти	170
3 Критеријуми и мерила за део плате који се остварује по основу радног учинка за изабраног лекара	171
3.1 Регистрација	171
3.2 Ефикасност	172
3.3 Дијагностичко-терапијске процедуре (ДТП)	172
3.4 Квалитет	173
3.5 Изузеци од примене критеријума и мерила	173
4 Критеријуми и мерила за део плате који се остварује по основу радног учинка за друге запослене у здравственој установи	173
5 Извор података за обрачун дела плате по основу радног учинка	175

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за септембар 2020. године 176

Актуелни статистички подаци на дан 25. 8. 2020. године 180

1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	180
2 Доприноси за социјално осигурање.....	180
2.1 Стопе доприноса	180
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	180
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	180
3 Минимална зарада.....	180
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	180
5 Индекс потрошачких цена.....	181
6 Законске камате.....	181
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	181
6.2 Годишња законска затезна камата.....	181
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	182

ПС

Коментар Закључка Владе о новом пакету мера помоћи привредним субјектима

У наставку је представљен Закључак Владе о новом пакету мера помоћи привредним субјектима, који је усвојен на седници Владе 30. 7. 2020. године.

Закључак је објављен у „Службеном гласнику“ бр. 104/2020 од 31. јула 2020. године.

Одмах по објављивању Закључка, у електронском часопису „Пословни саветник“ („Актуелности између два броја, јул/август 2020“) објављен је овај коментар. Осим тога, објављена су и најчешћа питања претплатника.

Коментар Закључка објављујемо у овом броју (првом штампаном издању након објављивања Закључка) ради одржавања континуитета објава у вези са државном помоћи привредним субјектима, иако смо до сада у највећој мери решили недоумице, а привредни субјекти већ су примили прво директно давање из Закључка.

Увод

Дакле, као и у случају Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС“ бр. 54/20 и 60/20 – даље: Уредба), и Закључком су прописане **две врсте мера**:

- директна давања – бесповратна уплата новчаних средстава и
- фискалне погодности (одлагање доспелости одређених јавних прихода).

Значи, Закључком је предвиђено одлагање доспелости за плаћање јавних прихода **само за један месец**, и то:

- пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада – за августовску зараду;
- пореза и доприноса на личну зараду предузетника – за августовску личну зараду;
- пореза на приходе од самосталне делатности – аконтације која доспева за плаћање у августу у случају „стarih“ предузетника, односно аконтације

која доспева за плаћање у септембру у случају „нових“ предузетника.

Није предвиђено додатно одлагање аконтације пореза на добит правних лица.

Закључак се у великој мери заснива на одредбама *йоменуиће уредбе*, односно при реализацији Закључка сходно ће се примењивати одредбе Уредбе.

Укратко, на основу правила дефинисаних Закључком привредне субјекте разврстаћемо у четири категорије како би примена Закључка била што јаснија, јер се поступање и примена разликују у зависности од категорије субјекта.

1. Привредни субјекти (осим великих правних лица) који су остварили право на директна давања у складу са Уредбом, која су им исплаћена у јулу:

- не „пријављују“ се за нове мере;
- прву меру – директно давање – добијају кроз две исплате, у августу и у септембру, и то у висини од 60% од износа директног давања који су примили у јулу;
- другу меру – право на одлагање пореза и доприноса на зараде – остварују за августовску зараду (обрачунски период август 2020. године), и то подношењем ППП-ПД пријаве са датумом плаћања 5. 1. 2021. године.

2. Великим правним лицима (на основу финансијских извештаја за 2018. годину) која су имала право на директна давања у складу са Уредбом и нису их изгубила - биће исплаћена директна давања уколико до 15. августа доставе списак лица за која се остварује право на уплату бесповратних новчаних средстава за јун и јул. На њих се примењују иста правила као и до сада – добиће 50% минималне зараде по запосленом који је имао прекид рада од најмање петнаест радних дана у наведена два месеца.

3. Привредни субјекти који испуњавају услове за исплату директних давања у складу са Уредбом, али не спадају у категорије из прве две тачке (нпр. субјект који је имао право на мере у складу са Уредбом, али их није прихватио или привредни субјект који је пропустио да на време поднесе ППП-ПД којом се „пријавио“ за мере из Уредбе, па због тога није примио директно давање у јулу):

10. Привредни субјекти примљена средства по основу директних давања из буџета Републике Србије користе најкасније до 31. октобра 2020. године, истеком ког рока посебни наменски рачуни – COVID-19 се гасе, а неискоришћена средства са тих рачуна преносе се на посебан буџетски рачун.

11. У реализацији овог закључка сходно ће се примењивати одредбе Уредбе које се односе на значење појмова, права на директна давања из буџета Републике Србије и на одлагање плаћања пореза и доприноса, губитак права и начин коришћења и исплате запосленима средстава добијених по основу директних давања из буџета Републике Србије.

12. Привредни субјект губи право на директна давања из буџета Републике Србије и на одлагање плаћања пореза и доприноса из овог закључка уколико у периоду од 15. марта 2020. године па до истека рока од три месеца од последње исплате ди-

ректних давања из т. 1–4. овог закључка смањи број запослених за више од 10%, не рачунајући запослене који су са привредним субјектом закључили уговор о раду на одређено време пре 15. марта 2020. године за период који се завршава у периоду од 15. марта 2020. године до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања из т. 1–4. овог закључка.

13. Задужују се Пореска управа и Управа за трезор да у оквиру својих надлежности предузму све потребне мере у циљу реализације овог закључка.

14. Овај закључак објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 401-6052/2020

У Београду, 30. јула 2020. године

Влада

Председник,

Ана Брнабић, с. р.

Редакција

НОВИ МОРАТОРИЈУМ – застој обавеза које доспевају од 1. августа до 30. септембра 2020. године

1 Обавештење Народне банке Србије

Извршни одбор Народне банке Србије на ванредној седници 27. 7. 2020. године усвојио је прописе којима дужницима банака и давалаца финансијског лизинга омогућава да додатно одложе обавезе по основу кредита, кредитних производа и лизинга.

Додатни застој у отплати обавеза прописан је:

- Одлуком о привременим мерама за банке ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система („Сл. гласник РС” бр. 103/2020 од 27. 7. 2020, ступила на снагу 28. 7. 2020. године);
- Одлуком о привременим мерама за даваоце финансијског лизинга ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система („Сл. гласник РС” бр. 103/2020 од 27. 7. 2020. године, ступила на снагу 28. 7. 2020. године).

У складу са усвојеним прописима дужницима је омогућен још један застој у отплати обавеза у

односу према банкама / даваоцима финансијског лизинга које доспевају у периоду од 1. августа 2020. закључно са 30. септембром 2020. године, као и застој у отплати обавеза које су доспеле у јулу ове године, а дужник их није измирио.

Одмах по објављивању одлука у електронском часопису „Пословни саветник” („Актуелности између два броја, јул/август 2020”) објављен је овај коментар.

Коментар одлука објављујемо у овом броју (првом штампаном издању након објављивања одлука) ради одржавања континуитета објава у вези са мерама помоћи привредним субјектима.

1.1 Производи банке на које се примењује мораторијум

Мораторијум се примењује на обавезе по основу кредита и кредитних производа банке (минус и кредитне картице), као и других производа банке (обавезе по основу инструмената заштите од каматног ризика који су повезани са кредитима

формисаност дужника о свим елементима обавеза и начина њиховог измиривања (укључујући и стање дуга пре и након престанка мораторијума, приказ ануитета уз навођење тачног износа главнице и камата до краја новог периода отплате, рок доспећа, ефективну каматну стопу), а мора да садржи и друге податке прописане одлуком Народне банке Србије којом се уређују услови и начин обрачуна ефективне каматне стопе и изглед и садржина образаца који се уручују кориснику.

Након достављања плана отплате из става 3. ове одлуке, дужник од даваоца лизинга у року од седам дана по том достављању може да захтева да, уместо начина отплате из става 1. ове тачке, по престанку мораторијума:

- 1) измири све обавезе по основу уговора о финансијском лизингу које су биле обухваћене мораторијумом (све ануитете из периода мораторијума – главницу и редовну камату);
- 2) измири све обавезе по основу редовне камате која се обрачунавала за време трајања мораторијума, уз продужење рока отплате лизинга за период трајања мораторијума.

Давалац лизинга је дужан да приликом достављања плана отплате из става 3. ове тачке дужнику јасно предочи могућност отплате на начин из става 6. ове тачке, укључујући и рок прописан тим ставом у ком дужник може да захтева друкчији начин отплате по престанку мораторијума.

6. Давалац лизинга је дужан да унутрашњим актима уреди:

- овлашћења и одговорности у процесу спровођења мера и активности из ове одлуке;
- систем праћења и извештавања даваоца лизинга и извештавања Народне банке Србије о активно-стима и мерама из ове одлуке и резултатима у вези са њиховом применом;
- врсте олакшица из тачке 2. став 4. ове одлуке, као и услове за њихову примену;
- поступак комуникације са дужницима у смислу ове одлуке.

Давалац лизинга је дужан да акте из става 1. ове тачке достави Народној банци Србије одмах по њиховом усвајању.

7. Давалац лизинга је дужан да Народној банци Србије доставља извештај о спроведеним активностима и мерама предузетим у складу са овом одлуком, као и резултатима тих активности односно мера – на обрасцу Мораторијум ДЛ, који је као Прилог 1 одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део.

Давалац лизинга доставља извештај из става 1. ове тачке са стањем последњег календарског дана претходног месеца и то најкасније 15. у месецу.

Први извештај из става 1. ове тачке давалац лизинга је дужан да достави на дан 10. августа до 14. августа 2020. године.

Извештај из става 1. ове тачке доставља се закључно са 15. октобром 2020. године.

8. Давалац лизинга не може од дужника захтевати никакву накнаду трошкова у вези са предузимањем мера и активности у складу са овом одлуком.

9. Давалац лизинга је дужан да своје унутрашње акте усклади са одредбама ове одлуке у року од пет дана од дана ступања на снагу те одлуке.

10. Ова одлука примењује се на обавезе по основу уговора о финансијском лизингу закључених пре ступања на снагу ове одлуке.

11. Ако дужник који је даваоца лизинга обавестио да одбија понуду плаћање рата лизинг накнаде врши путем трајног налога, давалац лизинга је дужан да, без одлагања, о том одбијању понуде обавести банку преко које се врши овакво плаћање, како се не би обуставило плаћање, односно како би се поново активирао трајни налог и извршило плаћање даваоцу лизинга.

Ако дужник који је даваоца лизинга обавестио да одбија понуду плаћање рата лизинг накнаде врши путем административне забране, давалац лизинга је дужан да о томе одмах обавести послодавца, односно Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, како се не би обуставило пренос средстава, односно како би се извршило плаћање даваоцу лизинга.

Ако послодавац или Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање изврше пренос средстава по основу административне забране од дана ступања на снагу ове одлуке, а у оквиру редовне отплате лизинга у току трајања мораторијума, а дужник је прихватио мораторијум у складу са овом одлуком, давалац лизинга је дужан да изврши пренос средстава на рачун дужника код банке, односно да омогући ту исплату код банке по налогу дужника.

12. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

С обзиром на то да је одлука објављена у „Службеном гласнику РС” бр. 103/2020 од 27. 7. 2020, ступила је на снагу 28. 7. 2020. године.

ПС

Програм подстицања запошљавања младих „Моја прва плата”

Влада Републике Србије донела је Уредбу о Програму подстицања запошљавања младих „Моја прва плата”, која је објављена у „Службеном гласнику РС” број 107/2020, а ступила је на снагу 15. августа 2020. године (даље: Уредба). Уредба је донета на основу члана 43. став 1. тачка 8) Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Сл. гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010, 38/2015 и 113/2017), којим је предвиђено да су мере активне политике запошљавања активности усмерене ка унапређењу запослености, као и да обухватају и друге мере усмерене ка запошљавању или одржању запослености у складу са актом Владе. Наведеном уредбом уређују се циљ, услови и начин спровођења и праћење спровођења, као и извршиоци, трајање и средства за реализацију Програма подстицања запошљавања младих „Моја прва плата”.

1 Циљ Програма

Програм подстицања запошљавања младих „Моја прва плата” (даље: Програм) спроводи се са циљем стицања првог радног искуства и оспособљавања за самосталан рад 10.000 младих са средњим и високим образовањем, до навршених тридесет година живота, без радног искуства, који се налазе на евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање, за шта је Влада Србије из буџета издвојила више од две милијарде динара. Програм подразумева **оспособљавање незапосленог за самосталан рад**, односно праксу на пословима код послодавца у циљу стицања знања, вештина и компетенција за рад, што треба да подстакне запошљавање младих и пружи подршку привреди у решавању проблема са недостатком кадрова.

У реализацији Програма учествују:

- ▶ Национална служба за запошљавање (даље: Национална служба),
- ▶ Министарство финансија,
- ▶ Канцеларија за ИТ и еУправу и
- ▶ Привредна комора Србије.

Програмом се даје могућност:

1) младима без радног искуства – да обаве праксу на конкретним пословима код послодавца у циљу стицања знања, вештина и компетенција за рад, као

и да на тај начин повећају своје могућности за запошљавање;

2) послодавцима – да пронађу кадрове за одређена занимања које су иначе тешко налазили, да подмладе свој тим и да оспособе младе у складу са потребама својих компанија.

Крајњи циљ Програма је подстицање запошљавања младих, као и решавање проблема недостатка кадрова у привреди. Према званичним подацима, на евиденцији Националне службе тренутно је око 106.000 људи млађих од тридесет година, од којих 63.000 испуњава услове за конкурисање за учешће у Програму. Од тог броја, планирано је да се у Програм укључи 10.000 младих са средњим и високим образовањем, до навршених тридесет година живота, који су без радног искуства и налазе се на евиденцији незапослених Националне службе.

2 Основне карактеристике Програма

Пре него што се детаљније прикаже примена Програма, важно је истаћи његове главне карактеристике:

- 1)** Програм се реализује без заснивања радног односа.
- 2)** У Програм се укључују незапослена лица са најмање средњим образовањем и без радног искуства.
- 3)** Трајање Програма је **девет месеци**.
- 4)** Током трајања програма Национална служба:
 - (1) ангажованим лицима на име новчане накнаде исплаћује средства у укупном месечном износу од:
 - ▶ 20.000,00 динара за лица са средњим образовањем,
 - ▶ 24.000,00 динара за лица са високим образовањем;
 - (2) врши обрачун и уплату доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести у складу са законом.
- 5)** Програм „Моја прва плата” реализоваће се према следећем распореду:
 - (1) **17. август** – Национална служба за запошљавање расписује јавни позив којим су ближе дефинисани услови учешћа и начин пријављивања послодаваца и незапослених лица;
 - (2) **17. август – 25. септембар** – пријава послодавца и оглашавање позиција на којима ће се кандидати обучавати;

Међутим, послодавац нема ништа са обрачуном поменутих доприноса, као што нема ни обавезу да плаћа споменути новчану накнаду. Наиме, Национална служба обрачунава и исплаћује новчану накнаду корисницима Програма директно на њихов рачун и уплаћује допринос за случај повреде на раду и професионалне болести на месечном нивоу.

Уплата доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести значи и покриће послодавцу за одређене трошкове за случај повреде на раду или професионалне болести кандидата по Програму.

У том делу једина обавеза послодавца је да Националној служби сваког месеца званично шаљу податке о месечној присутности кандидата на послу, како би се обрачунала пуна или сразмерна месечна новчана накнада.

Уредба ипак дозвољава да, поред износа новчане накнаде, који кориснику Програма исплаћује Национална служба, послодавац кориснику исплати одређена додатна средства, на пример за превоз, топли оброк или пак на име увећања новчане накнаде. Постоји могућност да послодавци дају одређене накнаде младима када препознају да су међу кадровима које су одабрали за стручно оспособљавање они ти који ће одговорити потребама предузећа.

9 Обавезе послодавца по Програму

Као што је већ речено, послодавци који приступе Програму немају новчаних обавеза према кандидатима које ангажују, али треба да имају у виду конкретне обавезе које имају по Јавном позиву. Наиме, послодавац који прихвати Јавни позив и пријави се за спровођење Програма, у обавези је да:

- 1) оспособљава незапослено лице у дужини трајања уговорне обавезе (највише девет месеци);
- 2) доставља Националној служби извештај о присутности лица укљученог у Програм на месечном нивоу, у складу са уговором;
- 3) изда потврду о обављеном оспособљавању на конкретним пословима;
- 4) омогући Националној служби контролу реализације уговорних обавеза;
- 5) обавести Националну службу о свим променама које су од значаја за реализацију уговора у року од осам дана од дана настанка промене.

У случају прекида оспособљавања лица, послодавац у року од тридесет дана од дана прекида оспособљавања може да изврши замену са следећим незапосленим лицем са листе које испуњава потребне услове за преостало време дефинисано уговором, увећано за период спроведене замене.

Треба посебно напоменути да послодавац није у обавези да после девет месеци трајања Програма запосли лице које је учествовало код њега у Програму. Заправо, у свакој конкретној ситуацији послодавац ће одлучивати да ли ће, ако уложи девет месеци у обуку некога, имати интерес да га запосли. Наиме, циљ Програма је да незапослени без радног искуства стекну компетенције за рад и тиме обезбеде будуће запослење код послодавца код ког су се оспособљавали или код другог послодавца.

10 Заштита података о личности

Сви подаци о личности који буду достављени Националној служби биће обрађивани искључиво у сврху учешћа у Јавном позиву, а у складу са Законом о заштити података о личности. Приступ личним подацима имаће само овлашћена лица Националне службе која су обавезана на чување поверљивости података о личности и неће их откривати трећој страни, осим ако је то неопходно у сврху контроле поступка спровођења Јавног позива или ревизије.

Национална служба ће чувати податке о личности у року предвиђеним законом, уз примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера. Лица чији се подаци обрађују имају право на приступ, исправку и брисање својих података, као и право на ограничење обраде својих података, право на приговор и право на притужбу поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

11 Праћење спровођења Програма

Спровођење Програма пратиће радна група коју је образовала Влада, коју чине представници Кабинета председника Владе, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства финансија, Министарства омладине и спорта, Националне службе за запошљавање и Привредне коморе Србије.

Нови Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица

Увод

У „Службеном гласнику” бр. 89/2020 од 25. 6. 2020. године објављен је Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица (даље: **Правилник**), који је ступио на снагу 3. јула 2020. године, а **примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године.**

Прелазним и завршним одредбама, чланом 48, прописано је да на дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 118/2013 и 95/2014 – даље: стари Правилник).

Правилник прописује начин признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица (даље: пословни субјекти) која не примењују:

- Међународне стандарде финансијског извештавања (даље МСФИ), односно
- Међународне стандарде финансијског извештавања за мала и средња правна лица (даље: МСФИ за МСП).

Напомињемо да је чланом 26. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019) прописано да микро и друга правна лица, независно од величине, примењују Правилник за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, осим ако се одлуче да примењују МСФИ или МСФИ за МСП у континуитету (најмање пет година).

1 Најзначајније новине

Најзначајније новине прописане Правилником за микро и друга правна лица у односу на стари

Правилник, које ће пословни субјекти моћи да примене почев од 2021. године, пре свега односе се на:

- 1)** признавање у оквиру нематеријалне имовине издатака за развој;
- 2)** вредновање нематеријалне имовине према моделу набавне вредности или моделу ревалоризације;
- 3)** укључивање трошкова позајмљивања у набавну вредност нематеријалног средства;
- 4)** вредновање дугорочне материјалне имовине према моделу набавне вредности или моделу ревалоризације;
- 5)** укључивање трошкова позајмљивања у набавну вредност дугорочне материјалне имовине;
- 6)** прецизирање да се инвестиционе некретнине чија фер вредност не може поуздано да се одмери, без непотребних трошкова и напора, рачуноводствено обухватају као некретнине, постројења и опрема;
- 7)** нову класификацију финансијских инструмената, која је усаглашена са класификацијом из МСФИ 9 – Финансијски инструменти и класификацијом из одељака 11 и 12 МСФИ за МСП;
- 8)** прописивање да се у набавну цену и цену коштања залиха укључују трошкови позајмљивања, који су директно приписиви стицању или производњи залиха за чију је производњу потребан значајан временски период да би биле спремне за употребу или продају;
- 9)** прописивање правила за признавање и вредновање сталне имовине намењене продаји и престанку пословања;
- 10)** прецизирање тога да се приходи од државних давања признају на систематској основи у билансу успеха;
- 11)** дефинисање садржине напомена уз финансијске извештаје, које према одредбама члана 29. став 6. новог Закона о рачуноводству треба да састављају микро правна лица, док су друга правна лица и микро предузетници изузети од те обавезе;
- 12)** прописивање поступка преласка на примену поменутог правилника у случају промене раније примењиване рачуноводствене политике.

пу коју би морао да плати да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вредности, као имовине са правом коришћења у сличном економском окружењу. Наведени приступ мерењу обавезе по основу финансијског лизинга преписан је из параграфа 26. МСФИ 16 – *Лизинг*.

Чланом 37. Правилника прецизније је дефинисан начин измирења обавезе. Измирење садашње обавезе углавном значи да се пословни субјект одриче ресурса који садрже економске користи да би измирио потраживања друге стране.

Измирење садашње обавезе може да се изврши на више начина:

- 1) плаћањем у готовини,
- 2) преносом друге имовине,
- 3) пружањем услуга,
- 4) заменом те обавезе другом обавезом или
- 5) конверзијом обавезе у капитал.

Обавеза такође може да се поништи на друге начине, као у случају када се поверилац одрекне својих права или их прогласи неважећим.

Чланом 40. Правилника прецизирана је дефиниција пословних прихода. Приходи по основу продаје робе, производа и услуга признају се када и у мери у којој је пословни субјект испунио своју обавезу по основу уговора, преносом договорене робе или пружањем услуге купцу – пренос је урађен када је купац стекао (или у мери у којој је стекао) контролу над том робом или услугом. Пословни субјект у току извештајног периода, а обавезно на крају извештајног периода утврђује степен испуњености чињења из уговора са купцем. Осим тога, пословни субјект укључује у приход прилив економских користи које је примио или потражује за свој рачун. У приход се не укључују износи примљени за рачун трећих страна.

Чланом 42. ставовима 3 и 4. усаглашен је тренутак признавања прихода од дивиденди са МСФИ, односно МСФИ за МСП. **Приходи од дивиденди признају се у моменту** када скупштина друштва које исплаћује дивиденду **донесе одлуку о расподели** добити и издвајању за дивиденде. Та одредба односи се и на исплату добити члановима друштва са ограниченом одговорношћу.

3 Прелазак на примену Правилника за микро и друга правна лица

Чланом 47. Правилника дефинисано је да пословни субјект који је раније примењивао другу рачуноводствену регулативу вредновања ставки у финансијским извештајима и у складу са Законом прелази на примену Правилника за микро и друга правна лица, **ту чињеницу треба да објави у напоменама уз финансијске извештаје уколико је дужан да их саставља у складу са Законом.**

Ако пословни субјект, у складу са Правилником за микро и друга правна лица и усвојеном рачуноводственом политиком, промени раније примењивану рачуноводствену политику која се односи на вредновање позиција у својим финансијским извештајима, те промене треба да прикаже ретроспективно за упоредни период у својим финансијским извештајима. **Уколико је за пословни субјект неизводљиво да ретроспективно примени нову рачуноводствену политику усвојену у складу са Правилником за микро и друга правна лица или би њена примена *йодразумевала нейойредне йрошкове и найоре*, пословни субјект треба да примењује нову рачуноводствену политику проспективно за текући и наредне обрачунске периоде. Те чињенице треба да објави у напоменама уз финансијске извештаје уколико их саставља у складу са Законом.**

Дакле, приликом преласка на примену Правилника, што значи за финансијске извештаје који се састављају на дан 31. децембар 2021. године, пословни субјекти дужни су да:

- обелодане ту чињеницу у напоменама уз финансијске извештаје (уколико су обавезни да их саставе), уколико су раније примењивали другу рачуноводствену регулативу;
- коригују упоредне податке уколико је нова рачуноводствена политика имала утицај на исте;
- обелодане у напоменама уколико је неизводљиво да ретроспективно примене нову рачуноводствену политику.

ПС

ИНГ-ПРО

Нови Правилник о контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике

У „Службеном гласнику РС” бр. 89/20 од 25. јуна 2020. године објављен је Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике (даље: **Правилник**). Одредбе тог правилника примењују се **почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године.**

Дакле, Правилник је ступио на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, односно 3. јула 2020. године, а **примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године.**

Прелазним и завршним одредбама прописано је да на дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 95/2014 – даље: стари Правилник).

Правна лица и предузетници који имају пословну годину различиту од календарске, која се завршава пре 31. децембра 2021. године, као и правна лица и предузетници који састављају ванредне финансијске извештаје пре 31. децембра 2021. године, за ту пословну годину, односно за те ванредне финансијске извештаје примењују стари Правилник.

Правилником је прописан контни оквир и садржина рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике који, у складу са Законом, **пословне књиге воде по систему двојног књиговодства** (даље: правна лица и предузетници). Такође, контни оквир за привредна друштва, задруге и предузетнике (даље: Контни оквир) представља саставни део Правилника.

Као што је наведено у члану 1, одредбе Правилника **не односе се на** Народну банку Србије, банке, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове и друштва за управљање инвестиционим фондовима, Централни регистар,

депо и клиринг хартија од вредности, берзе и брокерско-дилерска друштва, као ни на друга правна лица дефинисана Законом.

Чланом 1. Правилника дефинисано је да се одредбе Правилника такође **односе и на:**

- институције електронског новца,
- платне институције,
- друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању и предузетнике – заступнике у осигурању.

Осим тога, одредбе Правилника **односе се и на:**

1) друга правна лица која примењују Међународне стандарде финансијског извештавања (даље: МСФИ), односно Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (даље: МСФИ за МСП);

2) правна лица и предузетнике у поступку стечаја или ликвидације (осим правних лица која су изузета од примене Правилника);

3) огранке и друге организационе делове правних лица са седиштем у иностранству који обављају привредну делатност у Републици Србији, ако посебним прописима није друкчије уређено;

4) стечајне масе стечајних дужника над којима је обустављен, односно закључен поступак стечаја, осим ако нису у питању стечајне масе банака, друштава за осигурање, давалаца финансијског лизинга, пензијских фондова и друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционих фондова и друштава за управљање инвестиционим фондовима, берзи и брокерско-дилерских друштава, као и других правних лица дефинисаних Законом.

Чланом 2. Правилника дефинисано је да правна лица и предузетници исказују стање и промене имовине, капитала и обавеза, расходе и приходе и утврђују резултате пословања према садржини појединих рачуна у Контном оквиру.

У складу са чланом 3. Правилника, стање и промене имовине, капитала и обавеза, приходи и расходи и утврђивање резултата пословања **евидентирају се на основним (троцифреним) рачунима прописаним у контном оквиру** у складу са регулативом коју правно лице, односно пре-

Ред. број	Прекњижавање на рачун/рачуна	Са претходних рачуна
33.	642 – Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из републичког буџета	Део рачуна групе 64
34.	643 – Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из буџета аутономне покрајине или локалне самоуправе	Део рачуна групе 64
35.	644 – Приходи од донација, дотација и сл. од иностраних влада и међународних организација	Део рачуна групе 64
36.	645 – Приходи од донација, дотација и сл. од домаћих привредних друштава, предузетника и других правних лица	Део рачуна групе 64
37.	646 – Приходи од донација, дотација и сл. од физичких лица из земље и иностранства	Део рачуна групе 64
38.	649 – Остали приходи од донација, дотација, субвенција и сл.	Део рачуна из групе 64
39.	653 – Приходи од чланских доприноса	Део рачуна 659 – Остали пословни приходи
40.	654 – Приходи по посебним прописима из буџета	Део рачуна 659 – Остали пословни приходи
41.	655 – Приходи по посебним прописима из осталих извора	Део рачуна 659 – Остали пословни приходи
42.	686 – Приходи од усклађивања вредности финансијских деривата и финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	Део рачуна 669 – Остали финансијски приходи
43.	904 – Рачун за преузимање прихода	903 – Рачун за преузимање прихода
44.	950 до 956 – Носиоци трошкова	950 до 957 – Носиоци трошкова
45.	960 до 967 – Готови производи	960 до 968 – Готови производи

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Нови Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике

У „Службеном гласнику РС” бр. 89/2020 од 25. јуна 2020. године објављен је Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике (даље: Правилник), чије се одредбе примењују **почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године**. Дакле, Правилник ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, односно 3. јула 2020. године, **а примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године**.

Прелазним и завршним одредбама прописано је да на дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о садржини и форми образаца

финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014 – даље: стари Правилник), као и Правилник о облику и садржају статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 127/2014 – даље: Правилник за статистику).

Дакле, новим правилником прописан је садржај како финансијских извештаја тако и извештаја за статистичке потребе.

Правна лица и предузетници који имају пословну годину различиту од календарске, која се завршава пре 31. децембра 2021. године, као и правна лица и предузетници који састављају ванредне финансијске извештаје пре 31. децем-

ма који су дати физичким лицима и предузетницима. На те позиције уносе се подаци са одговарајућих рачуна који су наведени у табеларном прегледу.

► Под ознаком АОП 9129 уносе се подаци о продатим производима, роби и услугама и датим авансима који су разграничени и исказани ознакама од АОП 9130 до АОП 9132. На те позиције уносе се подаци са одговарајућих рачуна који су наведени у табеларном прегледу, с тим што је потребно разграничити потраживања (продати производи, роба и услуге и дати аванси) на потраживања према физичким лицима и предузетницима, државним органима и институцијама и органима и институцијама локалне самоуправе.

► Под ознаком АОП 9133 уносе се подаци о другим потраживањима који су разграничени и исказани ознакама од АОП 9134 до 9136. На те позиције уносе се подаци са одговарајућих рачуна који су наведени у табеларном прегледу, с тим што је потребно разграничити друга потраживања на потраживања према физичким лицима и предузетницима, државним органима и институцијама и органима и институцијама локалне самоуправе.

► Под државним органима и институцијама, у смислу наведеног табеларног прегледа, подразумевају се републички органи и институције, министарства и републичке агенције, регулаторна тела,

развојне агенције и фондови, државни универзитети и факултети, институције и тела од националног значаја. У државне органе и институције не укључују се фондови социјалног осигурања (РФПИО, РФЗО, НСЗ, ФСОВО), као ни државне здравствене установе (домови здравља, опште и специјалне болнице, клиничко-болнички центри).

Под органима и институцијама локалне самоуправе, у смислу поменутог табеларног прегледа, подразумевају се покрајински, општински и градски органи и институције и друге организације и установе на нивоу покрајине, општине и града.

Нова табела је значајно скраћена у односу на ранију. Подаци о краткорочним и дугорочним финансијским пласманима физичким лицима и предузетницима сада се приказују само у оквиру два синтетичка АОП-а (9127 и 9128), за разлику од старог обрасца који је у оквиру та два АОП-а предвиђао још по три аналитичка поља.

Исто тако, продати производи, роба и услуге и дати аванси (АОП 9129) обухватају три аналитичке позиције, уместо раније прописаних шест, док АОП 9124 – *Друга потраживања* сада садржи три аналитичке позиције, уместо ранијих шест.

– износи у хиљадама динара –

Група рачуна, рачун	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ	Ознака за АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
230 (део), 231 (део), 232 (део), 234 (део)	1. Краткорочни финансијски пласмани (дати кредити и зајмови) физичким лицима и предузетницима	9127			
043 (део), 045 (део), 050 (део), 051 (део), 053 (део)	2. Дугорочни финансијски пласмани (дати кредити и зајмови) физичким лицима и предузетницима	9128			
	3. Продати производи, роба и услуге и дати аванси (9130 + 9131 + 9132)	9129			
017 (део), 029 (део), 038 (део), 052 (део), 150 (део), 152 (део), 154 (део), 200 (део), 202 (део), 204 (део)	3.1. Продати производи, роба и услуге и дати аванси физичким лицима и предузетницима	9130			
017 (део), 029 (део), 038 (део), 052 (део), 150 (део), 152 (део), 154 (део), 200 (део), 202 (део), 204 (део)	3.2. Продати производи, роба и услуге и дати аванси државним органима и институцијама	9131			
017 (део), 029 (део), 038 (део), 052 (део), 150 (део), 152 (део), 154 (део), 200 (део), 202 (део), 204 (део)	3.3. Продати производи, роба и услуге и дати аванси органима и институцијама локалне самоуправе	9132			
	4. Друга потраживања (9134 + 9135 + 9136)	9133			
206 (део), 221, 228 (део)	4.1. Потраживања од физичких лица и предузетника	9134			
206 (део), 222 (део), 223, 224 (део), 225 (део), 227 (део), 228 (део)	4.2. Потраживања од државних органа и институција	9135			
206 (део), 222 (део), 224 (део), 225 (део), 227 (део), 228 (део)	4.3. Потраживања од органа и институција локалне самоуправе	9136			

Из обрасца статистичког извештаја избачене су две табеле:

- РАЗГРАНИЧЕНИ НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И КУРСНИХ РАЗЛИКА и
- РАЗГРАНИЧЕНИ ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И КУРСНИХ РАЗЛИКА.

Нови Правилник о попису

Увод

У „Службеном гласнику РС” бр. 89/20 од 25. јуна 2020. године објављен је Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем (даље: Правилник), чије се одредбе примењују **почев од финансијских извештаја који се састављају 31. децембра 2021. године.**

Дакле, Правилник је ступио на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, односно 3. јула 2020. године, а **примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају 31. децембра 2021. године.**

Прелазним и завршним одредбама прописано је да на дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем („Сл. гласник РС” бр. 118/2013 и 137/2014 – даље: стари Правилник).

Правна лица и предузетници који имају пословну годину различиту од календарске, која се завршава пре 31. децембра 2021. године, као и правна лица и предузетници који састављају ванредне финансијске извештаје пре 31. децембра 2021. године, за ту пословну годину, односно за те ванредне финансијске извештаје примењују стари Правилник.

Правилником су прописани начин и рокови вршења пописа имовине и обавеза, као и усклађивања књиговодственог са стварним стањем, које се утврђује пописом.

1 Обавеза вршења пописа

Чланом 20. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 – даље: Закон) и чланом 2. Правилника прописано је да правно лице, односно предузетник **на почетку пословања врши попис** имовине и обавеза, са појединачно исказаним вредностима те имовине и обавеза и појединачно исказаним количинама за имовину у облику ствари. Уз то, **при састављању редовног годишњег финансијског извештаја** правно лице, односно

предузетник **врши попис** имовине и обавеза са стањем на датум биланса.

Дакле, прецизирано је да се годишњи попис врши на датум биланса уместо на 31. децембар, како је било прописано старим Правилником, како би били обухваћени и они субјекти који имају пословну годину различиту од календарске.

Имовина која је предмет пописа обухвата:

- уписани а неуплаћени капитал,
- нематеријалну имовину, некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрему, остала стална материјална средства,
- биолошка средства,
- залихе материјала, недовршену производњу, недовршене услуге, готове производе и робу,
- стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља,
- финансијске пласмане и потраживања,
- готовинске еквиваленте и готовину.

Осим тога, предмет пописа су дугорочне и краткорочне обавезе, осим обавеза које се утврђују обрачуном (резервисања и пасивна временска разграничења).

Дакле, у односу на стари Правилник, прописана је обавеза пописа уписаног а неуплаћеног капитала, осталих сталних материјалних средстава и недовршених услуга, а од обавезе пописивања изузете су обавезе које се утврђују обрачуном, прецизније резервисања и пасивна временска разграничења.

Поред тога, правно лице, односно предузетник код ког се налази имовина других правних лица, предузетника или физичких лица која нису предузетници, дужан је да ту имовину попише на посебним пописним листама. То правно лице, односно предузетник дужан је да примерак потписане посебне пописне листе достави правном лицу, односно предузетнику или физичком лицу које није предузетник (власнику те имовине) најкасније у року од десет дана од дана на који је попис извршен.

Наиме, у односу на стари Правилник, пописује се и имовина физичких лица (која нису предузетници) која се код налази правног лица, односно

ник разматра извештај о извршеном попису у присуству председника комисије за попис, односно једног лица (ако се ради о микро правном лицу и предузетнику), интерног ревизора, надзорног одбора или одбора ревизора, ако га има, као и лица коме је правно лице поверило вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, а затим одлучује о предлозима комисије за попис, односно једног лица.

Орган управљања правног лица, односно предузетник у року од најкасније шездесет дана пре

истека рока за достављање редовног годишњег финансијског извештаја, односно најкасније тридесет дана по извршеном попису у току године доноси одлуку о усвајању извештаја о извршеном попису.

Извештај о извршеном попису, заједно са пописним листама и одлукама надлежног органа правног лица, односно предузетника, **доставља се на књижење** ради усклађивања књиговодственог са стварним стањем.

ПС

Редакција

Регистар пружалаца рачуноводствених услуга – правилник о начину вођења

Увод

На основу члана 17. став 6. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 – даље: Закон), на предлог Агенције за привредне регистре (даље: Агенција), донет је Правилник о начину вођења и садржини регистра пружалаца рачуноводствених услуга („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник), који је ступио на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, односно 3. јула 2020. године, **а примењује се почев од 1. јануара 2021. године.**

У складу са чланом 62. Закона Регистар почиње са радом 1. јануара 2021. године. Правна лица, односно предузетници који имају регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга дужни су да ускладе своје пословање са одредбама Закона, као и да се упишу у Регистар најкасније у року од три године од дана ступања на снагу наведеног закона, односно најкасније до 1. јануара 2023. године, што је прописано чланом 61. Закона.

Правилник ближе уређује начин вођења и садржину Регистра, упис података у Регистар, јавно објављивање података из Регистра, као и обавештавање Коморе овлашћених ревизора (даље: Комора) и извештавање Националне комисије.

У Регистру се евидентирају подаци о решењима о давању односно одузимању дозволе за пружање

рачуноводствених услуга, која Комора издаје у складу са Законом, затим основни подаци о правним лицима, односно предузетницима који имају регистровану претежну делатност пружања рачуноводствених услуга и дозволу за пружање тих услуга (даље: пружалац рачуноводствених услуга), подаци о лицу које има професионално звање у области рачуноводства или ревизије стечено у складу са Законом, а запослено је код пружаоца рачуноводствених услуга (даље: овлашћени рачуновођа), као и подаци о повезаним правним лицима са тим пружаоцем.

1 Услови за упис у Регистар

Услови за упис у Регистар прописани су чланом 18. Закона. Према тим одредбама, у Регистар може да буде уписано правно лице, односно предузетник који има дозволу за пружање рачуноводствених услуга издату у складу са Законом.

Дозволу решењем издаје Комора овлашћених ревизора (даље: Комора) уколико су испуњени прописани услови, о чему су детаљна објашњења објављена у броју 11/2019 „Пословног саветника”, стр. 16–19.

2 Начин вођења Регистра и његова садржина

Чланом 3. Правилника прописано је да се Регистар води као јединствена, централна и електрон-

7 Обавештавање Коморе и извештавање Националне комисије

Сходно члану 13. Правилника, Агенција је дужна да једном недељно обавештава Комору о свим променама података у Регистру, као и о промени података из члана 12. став 3. Правилника, а нарочито о промени података који су од значаја за давање односно одузимање дозволе за пружање рачуноводствених услуга. Осим тога, Агенција је дужна да

Комори доставља и друге податке и информације које су у вези са садржином и вођењем Регистра, на њен захтев.

Чланом 14. Правилника прописано је да Агенција једном годишње извештава Националну комисију о питањима која се тичу вођења Регистра. Поред тога, Агенција је дужна да Националној комисији доставља и посебне извештаје, односно податке и информације које су у вези са садржином и вођењем Регистра, на њен захтев.

ПС

Редакција

Донесен је Правилник о форми и садржини захтева за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга, као и накнади за издавање дозволе

Увод

Чланом 18. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/19 – даље: Закон) прописани су услови за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга. Истим чланом прописано је и да се захтев за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга подноси Комори овлашћених ревизора, као и да поменута комора прописује форму и садржину захтева за издавање дозволе, али и накнаду за издавање дозволе, уз претходну сагласност Министарства, које пре давања сагласности прибавља мишљење Националне комисије за рачуноводство.

У складу са наведеним, генерални секретар Коморе овлашћених ревизора донео је Правилник о форми и садржини захтева за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга, као и накнади за издавање дозволе (даље: Правилник), који је доступан и на службеној страници коморе, на линку: <https://www.kor.rs/akti/Pravilnik%20o%20dozvolama%20za%20pruzanje%20rac.%20usluga%20final.pdf>.

1 Садржај Правилника

Сходно члану 2. Правилника, правно лице, односно предузетник подноси Комори овлашћених ревизора (даље: Комора) захтев за издавање

дозволе за пружање рачуноводствених услуга **на образцу 1**, који се налази у прилогу Правилника и чини његов саставни део. Образац 1 доступан је на интернет страници Коморе.

Уз захтев за издавање дозволе за пружање рачуноводствених услуга, у складу са чланом 3. Правилника, подносилац захтева доставља и:

- 1)** доказ (решење, извод и сл. Агенције за привредне регистре) да има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга;
- 2)** доказ да оснивач, односно стварни власник, као и члан органа управљања правног лица које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга није осуђен правоснажном пресудом за кривично дело у смислу закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дела, односно уколико је оснивач, односно власник, као и члан органа управљања правног лица физичко лице – да није правоснажно осуђено за кривична дела из члана 18. став 6. тачка 2) Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/19), и то:
 - за правно лице – извод из казнене евиденције надлежног суда,
 - за физичко лице – извод из казнене евиденције МУП-а;
- 3)** доказ да у радном односу са пуним радним временом има најмање једног запосленог са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, које је стечено у професионалној организа-

Упознат/а сам са одредбом члана 103. став 3. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС” бр. 18/2016), којом је прописано да у поступку који се покреће по захтеву странке орган може да врши увид, прибавља и обрађује личне податке о чињеницама о којима се води службена евиденција када је то неопходно за одлучивање, осим ако странка изричито изјави да ће те податке прибавити сама. Ако странка у року не поднесе личне податке неопходне за одлучивање органа, захтев за покретање поступка сматраће се неуредним.

Поступак покрећем код _____

ради остваривања права _____

и тим поводом дајем следећу

ИЗЈАВУ

I Сагласан/а сам с тим да орган за потребе поступка може да изврши увид, прибави и обради личне податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, који су неопходни у поступку одлучивања.

(место)

(датум)

(потпис даваоца изјаве)

II Иако је орган обавезан да изврши увид, прибави и обави личне податке, изјављујем да ћу сам/а за потребе поступка прибавити:

а) све личне податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, који су неопходни за одлучивање.

б) следеће податке:

1. _____

2. _____

3. _____

Упознат/а сам с тим да ће се, уколико наведене личне податке, неопходне за одлучивање органа, не поднесем у року од _____ дана, захтев за покретање поступка сматрати неуредним.

(место)

(датум)

(потпис даваоца изјаве)

Нови Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица

У „Службеном гласнику РС” бр. 89/20 од 25. јуна 2020. године објављен је Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица (даље: Правилник), чије се одредбе примењују **почев од финансијских извештаја који се састављају 31. децембра 2021. године.**

Дакле, Правилник је ступио на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, односно 3. јула 2020. године, а **примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају 31. децембра 2021. године.**

Прелазним и завршним одредбама прописано је да на дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друга правна лица („Сл. гласник РС” бр. 137/2014 – даље: стари Правилник).

Друга правна лица која имају пословну годину различиту од календарске, која се завршава пре 31. децембра 2021. године, као и друга правна лица која састављају ванредне финансијске извештаје пре 31. децембра 2021. године, за ту пословну годину, односно за те ванредне финансијске извештаје примењују стари Правилник.

Прелазним и завршним одредбама такође је прописано да друга правна лица врше прекњижавање са рачуна контног оквира прописаних старим Правилником на рачуне контног оквира који су прописани Правилником на основу Упоредног прегледа за прекњижавање са рачуна претходног контног оквира на рачуне новог контног оквира, који је дат уз Правилник и представља његов саставни део.

Одредбе Правилника примењују се и на друга правна лица у поступку стечаја или ликвидације.

Чланом 2. Правилника дефинисано је да друга правна лица исказују стање и промене имовине, улога, односно сопствених извора и обавеза, расходе и приходе, и утврђују резултате пословања према садржини појединих рачуна у контном

оквиру. Прописани основни (троцифрени) рачуни могу даље да се рашчлањују у складу са одредбама Правилника и потребама обвезника. Међутим, друга правна лица која одлуче да примењују Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП), односно Међународне стандарде финансијског извештавања (МСФИ), у складу са чланом 26. став 2. Закона, примењују правилник којим се уређује контни оквир и садржина рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

У складу са чланом 3. Правилника друга правна лица, стање и промене имовине, улога, односно сопствених извора и обавеза, приходи и расходи и утврђивање резултата пословања евидентирају се на основним (троцифреним) рачунима прописаним у контном оквиру, у складу са Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник за микро и друга правна лица) и усвојеним рачуноводственим политикама.

Дакле, Правилник примењују почев од финансијских извештаја за 2021. годину друга правна лица која се одлуче да вредновање позиција у финансијским извештајима врше у складу са Правилником за микро и друга правна лица, док друга правна лица која се одлуче за примену МСФИ за МСП или МРС/МСФИ примењују Правилник о контном оквиру за привредна друштва.

Друго правно лице својим општим актом уређује на који ће начин вршити признавање, вредновање презентације и обелодањивање позиција у финансијским извештајима.

Класа 0 – Стална имовина

У оквиру класе 0 – *Сйална имовина* – прописане су следеће групе рачуна:

10.	410 – Дугорочне обавезе према матичном и зависним правним лицима	411 – Обавезе према матичним и зависним правним лицима
11.	411 – Дугорочне обавезе према осталим повезаним лицима	412 – Обавезе према осталим повезаним правним лицима
12.	526 – Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	529 – Остали лични расходи и накнаде
13.	528 – Трошкови ангажовања запослених преко агенција и задруга	529 – Остали лични расходи и накнаде
14.	640 – Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из републичког буџета	део рачуна групе 64
15.	641 – Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из буџета аутономне покрајине или локалне самоуправе	део рачуна групе 64
16.	642 – Приходи од донација, дотација и сл. од иностраних влада и међународних организација	део рачуна групе 64
17.	643 – Приходи од донација, дотација и сл. од домаћих привредних друштава, предузетника и других правних лица	део рачуна групе 64
18.	644 – Приходи од донација и дотација и сл. од физичких лица из земље и иностранства	део рачуна групе 64
19.	645 – Приходи од донација, дотација и сл. од приватних фондација и правних лица	део рачуна групе 64
20.	649 – Остали приходи од донација, дотација, субвенција и сл.	део рачуна групе 64

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Нови Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за друга правна лица

Увод

У „Службеном гласнику РС” бр. 89/2020 од 25. јуна 2020. године објављен је Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за друга правна лица (даље: Правилник), чије се одредбе примењују **почев од финансијских извештаја који се састављају 31. децембра 2021. године**. Дакле, Правилник ступа на снагу у року од осам дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, односно 3. јула 2020. године, **а примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају 31. децембра 2021. године**.

Прелазним и завршним одредбама прописано је да на дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица („Сл. гласник РС” бр. 137/2014 – даље: Стари правилник), као и Правилник о облику и садржају статистичког извештаја за друга правна лица („Сл. гласник РС” бр. 137/2014 – даље: Правилник за статистику).

Дакле, новим правилником прописан је садржај како финансијских извештаја тако и извештаја за статистичке потребе.

Друга правна лица која имају пословну годину различиту од календарске, која се завршава пре 31. децембра 2021. године, као и друга правна лица која састављају ванредне финансијске извештаје пре 31. децембра 2021. године, за ту пословну годину, односно за те ванредне финансијске извештаје примењују стари Правилник и Правилник за статистику.

Правилником су прописани садржина и форма образаца финансијских извештаја за друга правна лица из члана 2. тачка 2) Закона о рачуноводству, као и садржина позиција у обрасцима:

- ▶ биланса стања,
- ▶ биланса успеха и
- ▶ напомена уз финансијске извештаје.

Осим тога, као што је већ наведено, **Правилником су прописане и садржина и форма обрасца статистичког извештаја за друга правна лица,**

5, АОП 9030 колона 6 = АОП 0009 колона 6, АОП 9036 колона 6 = АОП 0009 колона 5.

У табелу III. СТРУКТУРА ЗАЛИХА, под ознакама АОП 9037–9041 уносе се подаци са одговарајућих група рачуна 10, 11, 12, 13 и 15. Под ознаком АОП 9042 – *Свећа* уноси се износ укупних залиха који одговара подацима унетим у биланс стања под ознаком АОП 0014, колона 5 за текућу, односно колону 6 за претходну годину.

У табелу IV. ОБАВЕЗЕ уносе се подаци у колоне 4 и 5 према садржини рачуна означених у колони 1.

Под ознаком АОП 9043 – *Обавезе из њословања* – уноси се потражни промет без почетног стања, односно повећања у току године одговарајућег рачуна групе 43.

Под ознакама АОП 9044–9046 – *Обавезе за нејо зараде и накнаде зарада, њорез и дојриносе на зараде и накнаде зарада* – уноси се укупан годишњи износ према обрачуна зарада – повећање у току године (потражни промет без почетног стања) са рачуна 450, 451 и 452.

Под ознаком АОП 9047 – *Обавезе њрема физичким лицима за накнаде њо ујоворима* – уноси се повећање у току године (потражни промет без почетног стања) обавеза за накнаде физичким лицима по основу уговора о делу, ауторству, привременим и повременим пословима, заступању и посредовању, допунском раду и других уговора уз накнаду.

У старом обрасцу статистичког анекса расходи камата садржала је табела III. ДРУГИ ТРОШКОВИ И РАСХОДИ. Подаци о каматама, као кредитима и зајмовима, у новом обрасцу посебно се исказују у табели VI. РАСХОДИ КАМАТА.

У табелу VI. РАСХОДИ КАМАТА уносе се подаци у колоне 4 и 5 према садржини рачуна означених у колони 1.

Под ознакама АОП 9069 – АОП 9074 уносе се подаци о каматама по кредитима и зајмовима од пословних банака, каматама по основу финансијског лизинга, каматама по основу зајмова од других небанкарских субјеката и зајмодаваца, каматама по основу хартија од вредности и затезним камата, као и годишњи издатак за наведене сврхе, прокњижен на рачунима отвореним у оквиру дела групе рачуна 56.

Проширена је и табела VII. ДРУГИ ПРИХОДИ, у коју се одвојено уносе:

- приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из републичког буџета;
- приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из буџета аутономне покрајине;

- приходи од донација, дотација, субвенција и сл. из буџета локалне самоуправе;
- приходи од донација, дотација и сл. од иностраних влада и међународних организација;
- приходи од донација, дотација и сл. од домаћих привредних друштава, предузетника и других правних лица;
- приходи од донација, дотација и сл. од домаћих јавних предузећа;
- приходи од донација, дотација и сл. од физичких лица из земље;
- приходи од донација, дотација и сл. од физичких лица из иностранства;
- приходи од донација, дотација и сл. од приватних фондации и правних лица (привредна друштва, предузетници и сл.) из иностранства;
- остали приходи од донација, дотација, субвенција и слично.

У табелу VIII. ПРИХОДИ ОД КАМАТА уносе се подаци у колоне 4 и 5 према садржини рачуна означених у колони 1.

Под ознакама АОП 9089 – АОП 9093 уносе се приходи од камата по депозитима у банкама, камате по основу датих зајмова, камате по основу хартија од вредности и затезне камате прокњижене на рачунима отвореним за наведене сврхе у оквиру рачуна 660 (део) и 661.

Проширена је и табела IX. ОСТАЛИ ПОДАЦИ тако да се:

- под ознаком АОП 9101 – *Исплате њојновој новца из благајне (осим ујлата на њекући рачун)* – уносе све исплате из благајне у извештајном периоду, осим преноса новца из благајне на текући рачун;
- под ознаком АОП 9102 – *Плаћени њорез на догађу вредности у извештајном њериоду* – уноси укупан износ плаћеног пореза на додатну вредност у извештајном периоду;
- под ознаком АОП 9103 – *Право на ослобађање од њлаћања њореза на догађу вредности* – уноси укупан износ оствареног права на ослобађање од плаћања пореза на додатну вредност у извештајном периоду.

Из обрасца статистичког извештаја избачене су две табеле:

- РАЗГРАНИЧЕНИ НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И КУРСНИХ РАЗЛИКА и
- РАЗГРАНИЧЕНИ ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И КУРСНИХ РАЗЛИКА.

Е-туриста – обавеза дневног уношења података у систем од 1. октобра 2020. године

Увод

Чланом 7. тачка 17) Закона о угоститељству прописана је обавеза угоститеља да уноси податке о кориснику услуге смештаја **дневно и уредно, на прописан начин**. У случају да угоститељ у угоститељском објекту за смештај не уноси податке о кориснику услуге смештаја дневно и уредно, на прописан начин, у складу са чланом 89. став 1. тачка 4) истог закона биће кажњен за прекршај (ако је правно лице) новчаном казном од 200.000 до 800.000 динара, а ако је предузетник – новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара.

Да би се прописао начин уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система донесен је Правилник о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података („Сл. гласник РС” бр. 87/2020 од 19. 6. 2020. године – даље: Правилник), који је ступио на снагу 27. 6. 2020, **а примењује се од 1. октобра 2020. године**.

Изузетно, од 1. септембра 2020. године примењују се одредбе Правилника које се односе на доделу корисничког налога јединици локалне самоуправе (ЈЛС), угоститељу, као и МУП-у, Републичком заводу за статистику (РЗС), органу за пореску администрацију, Туристичкој организацији Србије (ТОС), туристичкој организацији аутономне покрајине, туристичкој организацији регије, локалној туристичкој организацији, пореској управи, туристичком инспектору, овлашћеном инспектору и органу за финансије – од стране администратора система.

Осим тога, преко наведеног система подносиће се и захтеви за категоризацију објеката.

Кориснички налози представљају корисничко име и лозинка на основу којих се врши аутентификација, односно провера идентитета и ауторизација за **приступ** централном информационом систему.

Централни информациони систем у области угоститељства и туризма (Е-туриста) јесте јединствен и централизован електронски информациони систем, који садржи све релевантне податке о пружаоцима услуга смештаја и објектима за смештај, преко којих се врши њихова евиденција и уносе други подаци проистекли из обављања угоститељске, наутичке и ловнотуристичке, односно туристичке делатности или услуга у туризму (даље: ЦИС).

1 Шта садржи ЦИС и који подаци се уносе

Чланом 3. Правилника прописано је да се ЦИС функционално организује по следећим тематским целинама:

- 1) евиденција угоститеља;
- 2) евиденција угоститељских објеката за смештај;
- 3) подаци о корисницима услуге смештаја;
- 4) категоризација угоститељских објеката за смештај;
- 5) боравашна такса;
- 6) извештаји и аналитика.

Евиденцију угоститеља чине основни подаци, адресни подаци и контакт подаци седишта, огранка, односно издвојеног места угоститеља, као и основни подаци и контакт подаци одговорног лица, при чему могу да се уносе и подаци о заступнику и други релевантни подаци.

Евиденцију угоститељских објеката за смештај чине подаци о угоститељском објекту, и то о:

- ▶ врсти угоститељског објекта;
- ▶ адреси и контакту;
- ▶ просторној целини на којој се угоститељски објекат налази;
- ▶ додатним садржајима;
- ▶ структури смештајних јединица и
- ▶ други релевантни подаци.

Подаци о корисницима услуге смештаја садрже:

- 1) **за домаће држављане:** име и презиме, дан, месец и годину рођења, адресу становања, врсту пружене услуге, податке о смештајној јединици, датум и час доласка и одласка, начин и разлог доласка, као и друге релевантне податке, при чему на захтев ко-

Угоститељ подноси пријаву посебно за сваки објекат за смештај из става 1. наведеног члана.

Угоститељ подноси пријаву у писаној форми, на другом трајном носачу записа или електронским путем, са потврдом пријема.

Садржина пријаве приказана је у прилогу 1, који је одштампан уз поменути правилник и чини његов саставни део.

➤ Члан 3: У случају промене података из пријаве угоститељ подноси нову пријаву.

➤ У случају промене угоститеља из члана 2. став 1. поменутог правилника, нови угоститељ пре почетка рада у том објекту подноси пријаву.

➤ Члан 5. став 2: Некатегорисани угоститељски објекат за смештај, некатегорисани објекат за смештај наутичког туризма и некатегорисани објекат за смештај ловног туризма из члана 2. став 1. наведеног правилника евидентира се у јединици локалне самоуправе на чијој се територији објекат налази.

➤ Члан 5. став 4: Евиденцију из става 2. овог члана садржи прилог 5, који је одштампан уз наведени правилник и чини његов саставни део.

➤ Члан 6. став 3: Податке о угоститељском објекту за смештај из члана 5. став 2. поменутог правилника јединица локалне самоуправе уноси у евиденцију на основу података из пријаве.

➤ Члан 7: У случају да пријава не садржи све прописане податке или су подаци нетачни, надлежни орган јединице локалне самоуправе не уводи угоститељски објекат у евиденцију до отклањања уочених недостатака.

У случају да се пријава односи на угоститељски објекат за смештај који није у функцији или не постоји, надлежни орган јединице локалне самоуправе не уводи угоститељски објекат у евиденцију до испуњења услова.

У случају из ст. 1. и 2. наведеног члана надлежни орган јединице локалне самоуправе без одлагања о томе обавештава угоститеља.

Детаљно о опорезивању и рачуноводственом евидентирању у смештајним објектима, укључујући и специфичности пружања услуга смештаја у објектима домаће радиности и сеоским туристичким домаћинствима, писали смо у броју 4/2020 „Пословног саветника”.

3 Приступ ЦИС-у

Интернет портал налази се на адреси www.eturista.gov.rs.

Након клика на поље „Пријава на систем” (<https://www.portal.eturista.gov.rs/prijava?returnUrl=%2F>) корисници могу да приступе и корисничким упутствима (<https://www.eturista.gov.rs/tekst/331357/korisnicka-uputstva.php>) која садрже податке:

- шта је е-туриста;
- који објекти се евидентирају и на који начин;
- информација о евиденцијама за локалне самоуправе и угоститеље;
- који објекти се категоришу у јединици локалне самоуправе;
- који објекти се категоришу у министарству надлежном за туризам;
- **упутство за кориснике е-туриста;**
- информације за физичка лица пружаоце угоститељских услуга у објектима домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства;
- контакте локалних самоуправа и туристичких организација.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник налази се на интернет страници www.poslovnisavetnik.net и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају. Тренутно је у архиви на располагању око 650 чланака.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Уговарање ревизије финансијских извештаја за 2020. годину

Увод

Према одредбама новог Закона о ревизији („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 – даље: Закон) **обвезници законске ревизије имају рок за закључење уговора о ревизији финансијских извештаја за 2020. годину најкасније до 30. септембра 2020. године.**

С обзиром на то да је овај нови закон у примени од 1. јануара 2020. године, најпре указујемо на поједине појмове који се у његовом и у тексту чланка појављују:

1) ревизија финансијских извештаја (даље: ревизија) представља поступак провере и оцене финансијских извештаја, као и података и метода који се примењују при састављању тих извештаја, на основу којих се даје независно стручно мишљење о томе да ли финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима дају истинит и објективан приказ финансијског стања и резултата пословања правног лица у складу са одговарајућом регулативом за израду финансијских извештаја;

2) субјекат ревизије је правно лице, односно предузетник у смислу закона којим се уређује рачуноводство, чији су финансијски извештаји предмет законске ревизије у складу са Законом;

3) законска ревизија означава ревизију редовних годишњих и консолидованих финансијских извештаја, састављених у складу са законом којим се уређује рачуноводство, **која је по Закону обавезна;**

4) ревизорски извештај је извештај о обављеној ревизији који издаје друштво за ревизију, односно самостални ревизор у складу са Законом и Међународним стандардима ревизије;

5) Међународни стандарди ревизије и Међународни стандард контроле квалитета (даље: МСР) представљају Међународне стандарде ревизије (*International Standards on Auditing – ISA*) и Међународне стандарде контроле квалитета (*International Standard on Quality Control – ISQC*), као и са њима повезане ставове и стандарде које је објавио Одбор за међународне стандарде ревизије и уверавања (*International Auditing and Assurance Standards*

Board – IAASB) Међународне федерације рачуновођа (*International Federation of Accountants – IFAC*), измене тих стандарда и будуће стандарде издате или прихваћене од стране поменутог тела, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија (даље: Министарство).

Напомена аутора: *Решење о утврђивању превода Међународних стандарда ревизије (чији су саставни део Међународни стандарди и саопштења ревизије, контроле квалитета, уређења, осталих уверавања и сродних услуга) објављено је у „Службеном гласнику РС” бр. 100/2018 од 19. 12. 2018, а на снагу је ступило 27. 12. 2018. године.*

1 Ко може да обавља ревизију

Субјекти ревизије треба пре свега да знају ко то има право да анализира њихове финансијске извештаје и оцењује њихове унутрашња догађања.

Сагласно члану 4. Закона, **ревизију финансијских извештаја може да обавља:**

1) друштво за ревизију – привредно друштво са седиштем у Републици Србији које:

а) основано је у складу са законом којим се уређују привредна друштва,

б) у складу са Законом има важећу дозволу за обављање ревизије,

в) у радном односу са пуним радним временом има најмање једног запосленог лиценцираног овлашћеног ревизора и

г) испуњава друге услове утврђене Законом;

2) друштво за ревизију државе чланице – правно лице, без обзира на његову правну форму, које:

а) има дозволу надлежног органа државе чланице Европске уније (даље: држава чланица) за обављање законске ревизије,

б) добило је дозволу за обављање ревизије у складу са Законом,

в) регистровано је за обављање ревизије у смислу Закона;

3) друштво за ревизију треће земље – правно лице, без обзира на његову правну форму, које:

а) има дозволу надлежног органа треће земље за обављање законске ревизије (осим правног лица

саветовање у вези са рачуноводственим књижењем пореских обавеза, дизајнирање система интерне ревизије и интерне контроле, као и њихово спровођење, дизајнирање и примену информационих система у рачуноводственој области, актуарске услуге, друге услуге које би у конкретним околностима могле да угрозе независност лиценцираног овлашћеног ревизора или друштва за ревизију и/или да утичу на вредновање позиција у финансијским извештајима);

5) уколико наступе друге околности које могу да утичу на независност лиценцираног овлашћеног ревизора.

Забрана обављања наведених услуга односи се и на лиценциране овлашћене ревизоре који обављају ревизију консолидованих годишњих финансијских извештаја код субјекта ревизије.

Такође, **друштво за ревизију не може да обавља ревизију код субјекта ревизије:**

- 1) у којем има уделе или акције или уделе и акције у повезаном правном лицу са субјектом ревизије;
- 2) који је власник удела или акција друштва за ревизију;
- 3) ако је друштво за ревизију, односно било која организациона јединица у мрежи којој припада, односно повезано лице са друштвом за ревизију пружало правном лицу у години за коју се обавља ревизија, као и у години у којој се обавља ревизија следеће услуге:
 - (1) припрему и вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја,
 - (2) процену вредности капитала, имовине и/или обавеза која ће бити рефлектована у финансијским извештајима, односно у којима постоји очигледан сукоб интереса,
 - (3) заступање у судским поступцима у вези са пореским предметима,
 - (4) обрачун пореза и подношење пореских пријава за физичка лица руководиоце у сектору финансија у привредном друштву,
 - (5) саветовање у вези са рачуноводственим књижењем пореских обавеза,
 - (6) дизајнирање система интерне ревизије и интерне контроле, као и њихово спровођење,
 - (7) дизајнирање и примену информационих система у рачуноводственој области,
 - (8) актуарске услуге,
 - (9) друге услуге које би у конкретним околностима могле да угрозе независност лиценцираног овлашћеног ревизора или друштва за ревизију и/или да утичу на вредновање позиција у финансијским извештајима;

4) ако је повезано са правним лицем на други начин, тако да таква повезаност може да утиче на независност и непристрасност обављања ревизије.

Наведене забране односе се и на друштва за ревизију која обављају ревизију консолидованих годишњих финансијских извештаја код субјекта ревизије.

Изузетно, друштво за ревизију не може да тражи нити да прима новчане и неновчане дарове или услуге од субјекта ревизије код ког обавља ревизију или од другог правног односно физичког лица које је у вези са тим субјектом ревизије, осим ако би објективна, разумна и обавештена трећа страна њихову вредност оценила незнатном и занемарљивом.

13 Замена друштва за ревизију и ревизора

Коначно, приликом уговарања ревизије обвезници ревизије посебно треба да имају у виду одредбе члана 50. Закона, којима се регулише колико година један субјект ревизије може да има истог ревизора. Конкретно:

- 1)** друштво за ревизију највише десет година узастопно може да обавља ревизију код истог друштва од јавног интереса од почетка обављања ревизије, осим ако посебним законом није друкчије уређено, а након истека тог периода друштво за ревизију не може да обавља ревизију код истог друштва од јавног интереса наредне четири године;
- 2)** друштва за ревизију дужна су да најкасније сваке седме године од почетка обављања ревизије финансијских извештаја код истог обвезника ревизије изврше замену лиценцираног овлашћеног ревизора, потписника ревизорског извештаја, односно кључног ревизорског партнера. Лиценцирани овлашћени ревизор, односно кључни ревизорски партнер може поново да обавља ревизију код истог обвезника ревизије три године од датума потписивања последњег ревизорског извештаја за тог обвезника.

14 Казнене одредбе

Према члану 114. тачка 2) Закона, новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које је обвезник ревизије по Закону, ако не изабере друштво за ревизију на начин и у року који су прописани Законом. За исти пропуст казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

ПС

Порески пуномоћник страног лица

Пуномоћник пореског обвезника (даље: порески пуномоћник) јесте физичко, односно правно лице – резидент Републике Србије који у границама добијеног пуномоћја, у име и за рачун пореског обвезника извршава послове у вези са пореским обавезама обвезника (прима пореске акте, подноси пореске пријаве, плаћа порез и др.).

Порески обвезник физичко, односно правно лице – нерезидент Републике Србије (даље: нерезидент) који нема сталну пословну јединицу на територији Републике Србије, односно остварује приходе или стиче имовину на територији Републике Србије ван пословања своје сталне пословне јединице, дужан је да у року од десет дана од дана почетка остваривања прихода, односно стицања имовине подложне опорезивању на територији Републике Србије обавести Пореску управу у седишту о лицу које је његов порески пуномоћник.

Истичемо да, у складу са чланом 14. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/02... и 86/19), ако нерезидент остварује приходе који се опорезују по одбитку, за које порески обвезник није дужан да поднесе пореску пријаву, неће постојати обавеза одређивања пуномоћника.

1 Обавеза обрачунавања ПДВ-а и подношења пореске пријаве од стране пореског пуномоћника страног лица

У складу са чланом 10а став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у), страно лице које у Републици врши промет добара и услуга за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а, односно промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у складу са поменутиим законом, дужно је да одреди пореског пуномоћника и да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ-а, независно од износа промета у претходних дванаест месеци, ако тим законом није друкчије уређено.

У Мишљењу Министарства финансија број 011-00-00493/2020-04 од 23. јула 2020. године, у вези са обавезом страног привредног друштва да се евидентира у систему ПДВ-а Републике Србије, наводи се следеће: „Страно привредно друштво (лице које

у Републици Србији нема седиште), које је сместило добра у царинско складиште у Републици Србији у складу са царинским прописима и које добра из царинског складишта, у оквиру царинског поступка за који се надлежном царинском органу подноси декларација за поновни извоз у складу са царинским прописима, испоручује у иностранство лицу које нису обвезници ПДВ у Републици Србији, дужно је да одреди пореског пуномоћника и да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ, независно од износа тог промета у претходних дванаест месеци. Наиме, с обзиром на то да је у овом случају, у складу са Законом, реч о промету добара у Републици Србији за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, а да страно лице испоручује добра лицима која нису обвезници ПДВ у Републици Србији, страно лице дужно је да одреди пореског пуномоћника и да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ.”

Међутим, страно лице које у Републици Србији врши промет добара и услуга за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а, односно промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у складу са Законом о ПДВ-у, и то искључиво обвезницима ПДВ-а, односно лицима из члана 9. став 1. Закона о ПДВ-у, као и промет услуга превоза путника аутобусима за које се, као основица за обрачунавање ПДВ-а, утврђује просечна накнада превоза за сваки појединачни превоз у складу са Законом о ПДВ-у, није дужно да у Републици Србији одреди пореског пуномоћника и да се евидентира за обавезу плаћања ПДВ-а.

У Мишљењу Министарства финансија број 430-00-653/2019-04 од 13. маја 2020. године, које се односи на порески третман прихода које оствари физичко лице – држављанин Сједињених Америчких Држава по основу радног ангажовања као стручњака укљученог у реализацију пројекта „Превенција и борба против корупције”, финансираног из ИПА фондова Европске уније, који привремено борави на територији Републике Србије и регистрован је као предузетник (да би се омогућио одговарајући начин плаћања за пружене експертске услуге), објављено је следеће: „Предузетник који у Републици Србији нема пребивалиште, а који је у Републици Србији обављао делатност тако што је искључиво пружао консултантске услуге обвезни-

3 Начин и поступак одобравања пореског пуномоћства за ПДВ

Правилником о начину и поступку одобравања пореског пуномоћства за порез на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/15) ближе се уређују начин и поступак одобравања пореског пуномоћства из члана 10а Закона о ПДВ-у.

Порески пуномоћник страног лица може бити физичко лице, укључујући и предузетника, односно правно лице које испуњава услове из члана 10а Закона о ПДВ-у, и то:

- 1) да има пребивалиште, односно седиште у Републици Србији;
- 2) да је евидентирани обвезник ПДВ-а најмање два наест месеци пре подношења захтева за одобравање пореског пуномоћства;
- 3) да на дан подношења захтева нема доспеле а неплаћене обавезе за јавне приходе по основу обављања делатности које утврђује Пореска управа;
- 4) да није правоснажно осуђено за пореско кривично дело.

Лице подноси захтев за одобравање пореског пуномоћства Пореској управи – Централни на образцу ЗПППДВ – *Захтев за одобравање пореског пуномоћства за порез на додату вредност*.

Предметни захтев садржи податке о:

- 1) називу, односно имену и презимену страног лица;
- 2) имену и презимену одговорног лица у страном правном лицу;
- 3) адреси седишта, односно пребивалишта страног лица;
- 4) броју под којим је страно лице евидентирано за обавезу плаћања ПДВ-а код надлежног органа у држави у којој има седиште, односно пребивалиште, као и о називу тог органа;
- 5) ПИБ-у, односно ЕБС-у који је страном лицу доделио надлежни орган Републике Србије;
- 6) називу, односно имену и презимену пуномоћника;
- 7) имену и презимену одговорног лица у правном лицу – пуномоћника;
- 8) адреси седишта, односно пребивалишта пуномоћника;
- 9) ПИБ-у, односно ЈМБГ-у пуномоћника;
- 10) ЈМБГ-у, а у недостатку истог – о броју пасоша одговорног лица у правном лицу – пуномоћника;
- 11) месту и датуму подношења захтева.

Уз захтев се подноси и:

- 1) доказ о пребивалишту, односно седишту пуномоћника;

- 2) доказ о неосуђиваности пуномоћника за пореско кривично дело;

- 3) документ којим се потврђује да је страно лице које је дало пуномоћје обвезник ПДВ-а у држави у којој има седиште, односно пребивалиште;

- 4) пуномоћје оверено од стране лица надлежног за оверу (суд, јавни бележник и др.), којим се пуномоћник овлашћује за обављање свих послова у вези са испуњавањем обавеза и остваривањем права које страно лице у складу са Законом има као обвезник ПДВ-а.

Пореска управа – Централна решењем одлучује о захтеву за одобравање пореског пуномоћства у року од петнаест дана од дана подношења захтева.

4 Престанак пореског пуномоћја

Надлежни порески орган неће издати одобрење за пореско пуномоћство лицу које је правоснажно осуђено за пореско кривично дело. Такође, надлежни порески орган укинуће одобрење за пореско пуномоћство лицу које је правоснажно осуђено за пореско кривично дело.

У случају укидања одобрења за пореско пуномоћство, односно престанка пореског пуномоћства по другом основу, **наступају све правне последице брисања из евиденције за ПДВ у смислу Закона о ПДВ-у**, осим ако страно лице у року од петнаест дана од дана укидања одобрења за пореско пуномоћство, односно престанка пореског пуномоћства по другом основу не одреди другог пуномоћника, који у истом року не поднесе захтев за пореско пуномоћство надлежном пореском органу. Међутим, ако надлежни порески орган не одобри пореско пуномоћство пуномоћнику, наступају све правне последице брисања из евиденције за ПДВ у смислу Закона о ПДВ-у.

У случају опозива, односно отказа пуномоћја, пореско пуномоћство престаје на дан када је надлежни порески орган примио обавештење о опозиву, односно отказу пуномоћја, упућено од стране лица чије је пуномоћство престало опозивом, односно отказом.

Истичемо да порески пуномоћник страног лица солидарно одговара за све обавезе страног лица као обвезника ПДВ-а, укључујући и обавезе по основу брисања из евиденције за ПДВ, а нарочито за плаћање ПДВ-а, казни и камата у вези са дугом по основу ПДВ-а.

ПС

Рефундација ПДВ-а купцу првог стана

Увод

Рефундација ПДВ-а купцу првог стана врши се у складу са одредбама члана 56а Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) и члана 10а Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС” бр. 107/04... и 87/20 – даље: Правилник о рефундацији ПДВ-а).

Становима се, у смислу Правилника о рефундацији ПДВ-а, сматрају стамбени објекти, економски дељиве целине у оквиру тих објеката, као и власнички удели на њима.

Одредбом члана 56а став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да право на рефундацију ПДВ-а за куповину првог стана на основу поднетог захтева има физичко лице – пунолетни држављанин Републике са пребивалиштем на територији Републике, **који купује први стан** (даље: купац првог стана).

1 Остваривање права на рефундацију ПДВ-а

Купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ-а под следећим условима:

- 1)** да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини односно сусвојини стан на територији Републике Србије;
- 2)** да је уговорена цена стана са ПДВ-ом у потпуности исплаћена продавцу уплатом на текући рачун продавца, односно на одговарајуће рачуне у складу са законом, у случају продаје стана као хипотековане непокретности, односно у извршном поступку, када се уплата цене стана са ПДВ-ом врши уплатом на одговарајуће рачуне у складу са законом.

Истичемо да право на рефундацију ПДВ-а има искључиво физичко лице које је пунолетно, има држављанство Републике Србије и пребивалиште на територији Републике Србије. С тим у вези прописано је и да, у случају да у моменту овере уговора о купопродаји на основу којег стиче стан купац стана има пријаву места боравка, али не и пребивалиште на територији Републике

Србије, тај купац не испуњава услов за остваривање права на рефундацију ПДВ-а по основу куповине стана.

У пракси до сада није било спорно да лице које има стан у својини или сусвојини (без обзира на начин стицања – теретно или бестеретно) у тренутку овере уговора о купопродаји, као и лице које је имало стан у својини или сусвојини у неком тренутку након 1. јула 2006. године, али га нема у тренутку овере уговора, не могу да остваре право на рефундацију ПДВ-а. Такође, ни физичко лице које купује стан, а примера ради, поседује власнички удео на кући, који је стекло наслеђем након 1. јула 2006. године, не испуњава услов за остваривање права на рефундацију ПДВ-а по основу куповине стана.

С друге стране, купац првог стана који је имао у својини или сусвојини стан пре 1. јула 2006. године, а након тог датума више га не поседује, као и купац првог стана који има стан у својини (сусвојини) ван територији Републике Србије, имају право на рефундацију ПДВ-а.

У Мишљењу Министарства финансија број 011-00-00164/2020-04 од 11. маја 2020. године, које се односи на питање да ли физичко лице које купује стан, а поседује други стан на територији Републике Србије, који је стекло куповином 2017. године, има право на рефундацију ПДВ-а по основу куповине стана, наведено је следеће: „Физичко лице – пунолетни држављанин Републике са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан, има право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана на основу поднетог захтева, **под условом да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике** и да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу уплатом на текући рачун продавца, односно на одговарајуће рачуне у складу са законом у случају продаје стана као хипотековане непокретности, односно у извршном поступку, када се уплата цене стана са ПДВ врши уплатом на одговарајуће рачуне у складу са законом. Међутим, уколико неки од прописаних

које купује стан нема право на рефундацију ПДВ по том основу.

Независно од наведеног, у случају када су испуњени сви прописани услови за остваривање права на рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана, купац првог стана може да оствари наведено право на основу захтева који се подноси надлежном пореском органу на обрасцу РФН – *Захтев куйца њрвој сџана за рефундацију ПДВ* у складу са Правилником. Уз наведени захтев надлежном пореском органу доставља се документација наведена у члану 10а став 5. Правилника.”

Уколико купац првог стана захтева рефундацију ПДВ-а и по основу члана односно чланова породичног домаћинства, кумулативни услови које треба испунити, поред услова који важе и за самог купца првог стана, јесу и:

1) документ којим се потврђује да је физичко лице по основу ког купац првог стана захтева рефундацију ПДВ-а члан породичног домаћинства купца првог стана у складу са чланом 56а став 6. Закона о ПДВ-у;

2) доказ о пребивалишту члана породичног домаћинства (оверена фотокопија личне карте или потврда о пребивалишту).

Према томе, ако купац првог стана испуни све прописане услове, као и чланови његовог породичног домаћинства, не постоји законска препрека да субјект купи први стан уз рефундацију ПДВ-а:

- ако му је пре 1. јула престало право својине односно сусвојине над станом на територији Републике Србије;
- ако је био или је сада власник или сувласник пољопривредног земљишта, грађевинског земљишта, шумског земљишта, акција, удела итд.;
- ако је власник или сувласник непокретности у иностранству;
- ако, поред држављанства Републике Србије, има и држављанство неке друге државе.

Организациона јединица Пореске управе по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ-а, који морају да буду испуњени на дан овере уговора о купопродаји стана, осим услова из става 2. тачка 2), односно става 3. члана 56а Закона о ПДВ-у, који мора да буде испуњен на дан подношења захтева за рефундацију ПДВ-а, доноси решење о рефундацији ПДВ-а купцу првог стана.

Организациона јединица Пореске управе води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ-а, као и о износу остварене рефундације ПДВ-а.

Организациона јединица Пореске управе, по спроведеном поступку контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ-а, решењем одлучује о захтеву у року од тридесет дана од дана подношења захтева, при чему се у року од петнаест дана од дана достављања решења врши рефундација ПДВ-а.

Напомињемо да право на рефундацију ПДВ-а застарева у року од пет година (односно у року од десет година (апсолутна застарелост)) од првог дана наредне године у односу на годину у којој је субјект стекао право на рефундацију ПДВ-а у складу са Законом о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/02... и 86/2019).

Суштина пореске олакшице приликом куповине првог стана јесте у томе да свако физичко лице највише једном може да оствари право на пореску олакшицу (ослобођење од пореза на пренос апсолутних права или право на рефундацију ПДВ-а), независно од тога да ли је то остварено за купца првог стана или за члана породичног домаћинства купца првог стана. **ПС**

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници www.legeartis.rs, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у PDF формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За њрејћилају и грује информације љишиће нам на: office@ingpro.rs или нас љозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Кратке теме из области ПДВ-а

1 Порески третман услуга здравствене исправности животних намирница, воде, ваздуха и предмета опште употребе

У учеснике у здравственој заштити у Републици Србији сврставају се: пружаоци здравствене заштите, организације за здравствено осигурање, грађани, породица, послодавци, образовне и друге установе, хуманитарне, верске, спортске и друге организације, удружења, јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине и Република Србија.

Према одредби члана 2. став 2. Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС” бр. 25/19 – даље: Закон о здравственој заштити) здравствена заштита обухвата спровођење мера и активности за очување и унапређење здравља држављана Републике Србије (даље: грађанин), затим спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља, као и благовремено, делотворно и ефикасно лечење, здравствену негу и рехабилитацију. Под јавним здрављем у смислу Закона о здравственој заштити подразумева се остваривање јавног интереса стварањем услова за унапређење здравља становништва путем организованих свеобухватних мера и активности друштва, усмерених на унапређење физичког и менталног здравља, односно животне средине, као и спречавање, откривање, сузбијање и контрола фактора ризика за настанак болести и повреда, који се остварују применом мера и активности промоције здравља, превенције болести и повреда и продужења и побољшања квалитета живота.

Сагласно одредби члана 101. став 3. Закона о здравственој заштити, завод за јавно здравље представља здравствену установу која се оснива за територију више јединица локалне самоуправе, за територију града и аутономне покрајине, као и за територију Републике Србије, у складу са Планом мреже. Завод за јавно здравље врши микробиолошке, паразитолошке, серолошке, физичко-хемијске, хемијске и токсиколошке прегледе и испитивања у вези са дијагностиком заразних и незаразних болести и производњом и прометом животних намирница, као и прегледе и испитивања воде, ваздуха, буке, земљишта, отпада и предмета

опште употребе. Такође, завод координира, усклађује и стручно повезује рад здравствених установа, приватне праксе и других учесника у јавном здрављу на територији за коју је основан у складу са Законом о здравственој заштити. Осим тога, завод за јавно здравље може да буде основан и као институт уколико испуњава услове за институт прописане Законом о здравственој заштити.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 7) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је пореско ослобођење за промет добара и услуга без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет услуга које пружају здравствене установе у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту, укључујући и смештај, негу и исхрану болесника у поменутим установама, осим апотека и апотекарских установа.

Према одредби члана 4. став 1. Правилника о утврђивању појединих добара и услуга из члана 25. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 120/12 и 86/15), услугама се, у смислу члана 25. став 2. тачка 7) Закона, сматрају превентивне, дијагностичко-терапијске и рехабилитационе услуге које пружају домови здравља, болнице, заводи, заводи за јавно здравље, клинике, институти, клиничко-болнички центри и клинички центри у складу са прописима који уређују здравствену заштиту, које су притом регистроване за обављање наведених делатности, као и смештај, нега и исхрана болесника у поменутим установама, независно од тога да ли су оне усмерене ка остваривању добити.

Потребно је овде указати на то да се превентивним услугама сматрају услуге чији је циљ спречавање неповољног здравственог стања, док се дијагностичко-терапијским услугама сматрају услуге успостављања дијагнозе у циљу одређивања терапије, успостављања дијагнозе, одређивања и спровођења терапије.

Одредбом члана 1. Закона о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС” бр. 15/16 и 68/20) прописано је да се поменутим законом уређују заштита становништва од заразних

(пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и на давање у закуп тог земљишта, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који врши предметни промет нема право на одбитак претходног пореза по том осно-

ву. Сходно наведеном, на промет услуга давања у закуп водног земљишта ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који врши предметни промет нема право на одбитак претходног пореза по том основу.”

ПС

Редакција

Рокови за подношење захтева за рефакцију ПДВ-а померени на 30. септембар 2020. године

У „Службеном гласнику РС” бр. 87/2020 објављен је Правилник о изменама и допунама Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС” бр. 87/2020), који ступа на снагу 27. јуна 2020. године.

Дакле, Правилнику о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ (даље: Правилник) додати су ставови којима је прописан другачији рок за подношење захтева за рефакцију ПДВ-а, изузетно за добра и услуге набављене у Републици Србији у 2019. години, односно у календарском тромесечју април–јун 2020. године, и то:

- 1.** страни обавезници, уместо до 30. јуна 2020. године, захтев за рефакцију ПДВ-а за промет покретних добара и пружене услуге у Републици Србији у календарској 2019. години подносе закључно са септембром 2020. године – члан 4. став 9. Правилника;
- 2.** организације регистроване за хуманитарну делатност, уместо до 30. јуна 2020. године, захтев за рефакцију ПДВ-а за добра која су им испоручена у Републици Србији у календарској 2019. години подносе закључно са септембром 2020. године – члан 5. став 8. Правилника;

3. традиционалне цркве и верске заједнице – Српска православна црква, Исламска заједница, Католичка црква, Словачка евангеличка црква а. в., Јеврејска заједница, Реформаторска хришћанска црква и Евангелистичка хришћанска црква а. в., уместо до 29. августа 2020. године, захтев за рефакцију ПДВ-а за добра која им се испоручују у Републици Србији или која увозе, као и за услуге које им се пружају, при чему су непосредно повезане са верском делатношћу, за календарско тромесечје април–јун 2020. године подносе закључно са 30. септембром 2020. године – члан 6. став 9. Правилника;

4. дипломатска и конзуларна представништва и међународне организације, страно особље и чланови породица страног особља у дипломатским и конзуларним представништвима и међународним организацијама, уместо до 30. јула 2020. године, захтев за рефакцију ПДВ-а за набавку или увоз добара или за примљене услуге намењене њиховим службеним, односно личним потребама за календарско тромесечје април–јун 2020. године подносе закључно са септембром 2020. године – члан 6б став 9. Правилника.

ПС

ИНГ-ПРО

Коментар Правилника о начину и поступку регистравања, евидентирања и достављања електронских фактура, формату електронских фактура, као и о начину и поступку прихватања и одбијања електронских фактура

Увод

Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС” бр. 119/12, 68/15 и 113/17 – даље: Закон) уређују се рокови измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у циљу спречавања неизмирења новчаних обавеза у року.

Комерцијалне трансакције, у смислу поменутог закона, представљају уговорене трансакције између субјеката јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, које се односе на испоруку добара, односно пружање услуга уз накнаду, у које се убрајају и грађевински и инвестициони радови, као и комуналне услуге. Наведеним законом уређује се и регистравање фактура и других захтева за исплату издатих од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници.

Централни регистар фактура је систем (база података) који успоставља и води Министарство финансија – Управа за трезор, у којем се региструју фактуре и други захтеви за исплату издати од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници. Законом су детаљно уређени начин и поступак у вези са регистром фактура и другим захтевима за исплату

издатим у комерцијалним трансакцијама у којима су субјекти јавног сектора дужници. У члану 4в Закона прописано је да су повериоци дужни да електронске фактуре у комерцијалним трансакцијама у којима су субјекти јавног сектора дужници региструју у систему електронских фактура, при чему се на дан регистравања електронских фактура сматра да су исте достављене дужнику.

На основу података из система електронских фактура Централни регистар фактура евидентира електронске фактуре издате од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници, а затим поменутих фактура додељује јединствени идентификациони број. Министар надлежан за послове финансија ближе уређује начин и поступак регистравања и евидентирања, као и достављање, прослеђивање и формат електронских фактура.

Подсетимо, према Закону о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању, идентификациони подаци представљају скуп података на основу којих је могуће једнозначно утврдити идентитет правног лица, физичког лица или физичког лица у својству регистрованог субјекта. Идентификациони подаци су они подаци који се у оквиру услуге електронске идентификације користе за утврђивање идентитета корисника – име и презиме физичког лица, односно назив правног лица, корисничко име, лозинка и др. Идентитет мора да буде утврђен једнозначно, што значи да је неопходно утврдити да је скуп идентификационих података јединствен за једног корисника. Елек-

2 Формат електронске фактуре

Формат електронске фактуре, односно подаци које садржи електронска фактура и структура тих података прописани су UBL 2.1 форматом у складу са директивом Европске уније број 2014/55/.

Употреба UBL 2.1 формата за размену електронске фактуре на територији Републике Србије прописана је стандардом број SRPS CEN/TS 16931-3-3:2017 у Институту за стандардизацију Србије.

Завршне одредбе

У завршним одредбама Правилника прописано је да се он примењује по успостављању техничко-технолошких услова за регистравање, евидентирање, достављање, прослеђивање, прихватање и одбијање електронских фактура, **а обавезно од 1. јула 2021. године.**

До успостављања техничко-технолошких услова за регистравање, евидентирање, достављање, прослеђивање, прихватање и одбијање електронских фактура, **а најкасније до 30. јуна 2021. године регистравање фактура врши се у Централном регистру фактура у складу са Пра-**

вилником о начину и поступку регистравања фактура, односно других захтева за исплату, као и начину вођења и садржају Централног регистра фактура („Сл. гласник РС” бр. 7/18, 59/18 и 8/19).

Важно је истаћи и да је Уредбом о буџетском рачуноводству прописано да ће се одредбе члана 16. Уредбе, које се односе на фактуру (рачун) као рачуноводствену исправу у електронском облику, примењивати почев од 1. јула 2021. године.

Закључак

Подсећамо на то да:

- Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама прописано је да надзор над спровођењем тог закона између јавног сектора и привредних субјеката у комерцијалним трансакцијама у којима су субјекти јавног сектора дужници, као и између субјеката јавног сектора, врши Министарство финансија – Одељење за буџетску инспекцију, али и да Буџетска инспекција има приступ свим подацима Централног регистра фактура потребним за спровођење надзора, као и за обављање осталих законом утврђених функција инспекцијске контроле.
- Министар је донео Правилник о начину и поступању буџетске инспекције у вршењу надзора над спровођењем Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама ради прецизнијег поступања у поступку надзора, тј. детаљнијег одређења начина и поступка вршења надзора над спровођењем наведеног закона од стране Одељења за буџетску инспекцију. Правилником се ближе прописују начин и поступак вршења надзора над спровођењем Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у случајевима када се трансакције обављају између јавног сектора и привредних субјеката у којима су субјекти јавног сектора дужници, као и између субјеката јавног сектора, али и начин и поступак преузимања података о неизмиреним обавезама јавних предузећа из информационог система Управе за трезор од стране Одељења за буџетску инспекцију. У циљу спровођења надзора поменуто одељење преузима податке о неизмиреним обавезама јавних предузећа из информационог система Управе за трезор, које јавна предузећа и друштва капитала чији су оснивачи јавна предузећа достављају кроз тај информациони систем.

ПС

ИНГ-ПРО

Душан Рајаковић, спец. менаџмента здравствених установа

Корективни коефицијент као највише процентуално увећање основне плате и критеријуми и мерила за део плате који се остварује по основу радног учинка у здравству

Увод

Епидемија с почетка године, изазвана вирусом COVID 19, уздрмала је читаво човечанство оставивши трајне последице и бројна отворена питања. Највећи удар свакако је био на здравствени систем свих земаља. У кризним временима најбоље се види колико је важно ефикасно функционисање система здравствене заштите и пружање квалитетних и правовремених услуга, при чему је значај здравствених радника несумњив. Ако се фокусирамо на прилике у Србији, можемо да констатујемо да држава континуирано, преко својих механизма, улаже напоре да унапреди здравствени систем, али исто тако и да се сусреће са великим одливом здравствених радника. Како би задржала здравствене раднике, неопходно је да им пружи боље услове рада, а пре свега да им понуди већу финансијску надокнаду за рад. Анализирајући финансирање пословања здравствених установа, на првом месту имајући у виду плату запослених, увиђа се све већи значај примене **финансирања према радном учинку по систему капитације и дијагностички сродних група (DRG)**.

1 Основни коефицијенти

Када се говори о платама у здравству, на самом почетку треба истаћи да су плате како здравствених радника и здравствених сарадника тако и немедицинских радника утврђене **Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама**. У зависности од радног места, стручне спреме, али и нивоа здравствене заштите (примарни, секундарни или терцијарни) који пружа одговарајућа здравствена установа примењују се различити коефицијенти. То су основни коефицијенти, а има их укупно двадесет четири, при чему

обухватају, односно требало би да обухватају сва радна места у систему здравствене заштите. Има случајева као што су, на пример, послови техничког одржавања опреме и инсталација, у вези са којима је законодавац пропустио да предвиди коефицијент за радно место са IV степеном стручне спреме (предвиђен је са V и III степеном стручне спреме).

Основни коефицијенти могу да се увећају по основу:

- руковођења (од 0,41 до 30%),
- стручно признатих и научних звања (од 0,50 до 1,00) и
- непосредног контакта са пацијентима у психијатријским установама (20%).

Распон коефицијената изузетно је висок, а креће се од 5,93 за најједноставније послове (физички радник – НК) све до 29,32 за субспецијалистичке послове, које обављају субспецијалисти, примаријуси или специјалисти магистри који раде у специјалистичкој делатности. Може се закључити да је распон коефицијената у односу приближно 1 : 5, са могућношћу још веће разлике у случају увећања по основу три горенаведена основа. Овде је наведен распон коефицијената, али је потребно истаћи да је распон плата још израженији, што је последица различите вредности бода за поједине групе радних места. Тако, на пример, нето вредност бода за докторе медицине и стоматологије износи 3.408,99 динара, за медицинске техничаре 3.628,74 динара, а за остале запослене 3.255,72 динара. Од 1. фебруара ове године посебну категорију представљају стручни сарадници. Стручним сарадницима са завршеним основним академским студијама од најмање 240 ЕСПБ обрачун плате врши се према нето вредности бода од 3.347,01 динар, а стручним сарадницима са завршеним академским студијама обима од 300 до 360 ЕСПБ нето вредност бода износи 3.407,86 динара. Разлози који су довели до разли-

У продужетку следе примери обрачуна плата за радно место дипломираног економисте запосленог у здравственој установи, и то прво за месец у ком је запослени имао пун фонд ефективних часова (табела 1), а затим и када је запослени одсуствовао са рада осам радних дана (табела 2). Видеће се да

износ укупне плате, односно основне плате увећане за део по основу радног учинка, зависи од ефективних сати (за конкретно радно место, али и осталих запослених), али и од накнаде која припада здравственој установи по учинку изнад планираног за посматрани квартал.

Табела 1

Основни коефицијент	Број укупних и ефективних сати месечно	Цена рада	Однос ефективних и укупних сати	Основна плата	Део плате по основу радног учинка
18,70	168 (168)	3.014,56	1,00	56,372,27	1.004,42

Табела 2

Основни коефицијент	Број укупних и ефективних сати месечно	Цена рада	Однос ефективних и укупних сати	Основна плата	Део плате по основу радног учинка
18,70	184 (120)	3.014,56	0,652174	56,372,27	641,55

Напомена: Подаци који су наведени у табелама односе се на обрачун и исплату у 3. кварталу 2019. године у здравственој установи терцијарног нивоа здравствене заштите.

Директору здравствене установе на примарном нивоу здравствене заштите, у којој се обављају послови изабраног лекара, проценат увећања основне плате по основу радног учинка обрачунава се у висини која представља средњу оцену изабраних лекара здравствене установе. Директору здравствене установе који одређени проценат радног времена ради као изабрани лекар део плате по основу радног учинка обрачунава се сразмерно времену проведеном у обављању послова изабраног лекара.

5 Извор података за обрачун дела плате по основу радног учинка

Извор података за обрачун дела плате по основу радног учинка представљају подаци којима располаже здравствена установа, затим електронска фактура за пружене здравствене услуге, као и подаци из информационог система Републичког фонда за здравствено осигурање. На званичном сајту РФЗО објављују се подаци који се односе на критеријуме за део плате који се остварује по основу радног учинка за изабраног лекара у здравственим установама примарног нивоа здравствене заштите, затим подаци који се односе на учинак здравствених установа секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, као и други подаци који се обрађују и објављују на основу електронских фактура за пружене здравствене услуге. Извори по-

датака за обрачун плате објављују се квартално, а најкасније у року од шездесет дана од истека претходног квартала. За обрачун дела плате на основу радног учинка здравствена установа користи последње објављене податке на званичном сајту РФЗО. Здравствене установе и Републички фонд дужни су да усклађују изворе података за обрачун дела плате по основу радног учинка, с тим да се у случају неусклађености извора података за обрачун плате примењују подаци здравствене установе све до момента усклађивања података. Извор података за део плате по основу радног учинка које Републички фонд не објављује на званичном сајту јесу подаци здравствене установе, односно подаци из акта који доноси здравствена установа.

Закључак

На основу анализираних критеријума и мерила може да се закључи да је препознат значај радног учинка сваког запосленог у здравству, али и установе у целини. Да ли долази време када ће се ценити и, наравно, наградити квалитет и ефикасност рада у државном систему здравства, остаје да се види. Сигурно да је за тако нешто, поред финансијских средстава, потребна и воља свих субјеката система здравствене заштите. Стиче се утисак да тржишни модел пословања, а показало се да у данашње време он представља неминовност, полако улази и у здравствени систем наше државе, стварајући предуслове за даље унапређење, али и задовољство како корисника здравствене заштите (пацијената) тако и запослених у здравству.

ПС

Календар пореских и других обавеза за септембар 2020. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 8 – 31. 8. 2020.	15. 9. 2020.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 8 – 31. 8. 2020. 1. 9 – 15. 9. 2020.	15. 9. 2020. 30. 9. 2020.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 8 – 31. 8. 2020.	најраније 20. 9. 2020.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 8 – 31. 8. 2020.	најраније 20. 9. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 8 – 31. 8. 2020.	најраније 20. 9. 2020.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 8 – 31. 8. 2020.	15. 9. 2020.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу, које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 8 – 31. 8. 2020.	30. 9. 2020.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 8 – 31. 8. 2020.	15. 9. 2020.	На основу решења Пореске управе, односно на основу пореске пријаве за месечну аконтацију доприноса

Закон о порезу на додату вредност Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на образцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 8 – 31. 8. 2020.	10. 9. 2020.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 8 – 31. 8. 2020.	15. 9. 2020.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ-а у претходном тромесечју – образац РЕФ 5	април–јун	30 дана од истека	Изузетно, ове године рок је продужен на 30. септембар 2020.
Подношење захтева за рефакцију пореза на додату вредност од стране традиционалних цркава и верских заједница	април–јун	60 дана од истека	
Подношење захтева страног обвезника за рефакцију пореза на додату вредност – образац РЕФ-1	2019. година	/	
Подношење захтева хуманитарних организација за рефакцију пореза на додату вредност – образац РЕФ-2	2019. година		

Закон о рачуноводству			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање консолидованих годишњих финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре	2019.	3. 9. 2020.	У складу са чланом 4. Уредбе о померању рокова за одржавање редовне седнице скупштине привредног друштва и достављање годишњих и консолидованих финансијских извештаја привредних друштава, задруга, других правних лица и предузетника, као и рокова за подношење пријава за порез на добит и пореза на приход од самосталне делатности, важења лиценци овлашћених ревизора и лиценци за вршење процене вредности непокретности које истичу за време ванредног стања насталог услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС” бр. 57/2020), рок за достављање консолидованих годишњих финансијских извештаја пролонгиран је на 3. септембар 2020. године

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец	1. 8 – 31. 8. 2020.	5. 9. 2020.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ електронским путем, преко портала Пореске управе, или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем уџравном љосћујуку („Сл. љласник РС”, бр. 18/2016; аућенћично љумачење – 95/2018) љроћисано је да, ако љоследњи дан рока љада на дан у коме ољан не ради, рок истћиче кад љроћекне љрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 8. 2020. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2019. године	25. 2. 2020.	82.257,00	59.772,00
Јануар 2020. године	25. 3. 2020.	82.836,00	59.941,00
Фебруар 2020. године	27. 4. 2020.	80.288,00	58.132,00
Март 2020. године	26. 5. 2020.	82.320,00	59.681,00
Април 2020. године	25. 6. 2020.	81.486,00	58.932,00
Мај 2020. године	24. 7. 2020.	81.464,00	58.892,00
Јун 2020. године	25. 8. 2020.	82.572,00	59.740,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2020. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **25.801 динар**. Та основица примењује се од 1. јануара 2020. године, а важиће до 31. децембра 2020. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **368.590 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2020. године, а важиће до 31. децембра 2020. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2020. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	184	172,54	31.747,36
Фебруар	160	172,54	27.606,40
Март	176	172,54	30.367,04
Април	176	172,54	30.367,04
Мај	168	172,54	28.986,72
Јун	176	172,54	30.367,04
Јул	184	172,54	31.747,36
Август	168	172,54	28.986,72
Септембар	176	172,54	30.367,04
Октобар	176	172,54	30.367,04
Новембар	168	172,54	28.986,72
Децембар	184	172,54	31.747,36

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец	Износ учешћа
Јануар 2020. године	38.939,50
Фебруар 2020. године	41.128,50
Март 2020. године	41.418,00
Април 2020. године	40.144,00
Мај 2020. године	41.160,00
Јун 2020. године	40.743,00
Јул 2020. године	40.732,00
Август 2020. године	41.286,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2020. године до 31. јануара 2021. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 9.970 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 13.248 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец мај 2020. године објављена је 25. 8. 2020. и износи 82.572 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
Накнада за ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 9.970 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 13.248 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 101.900 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 5.984,00 нето. На износ до 5.984,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА